

Dünkü hava bayramı parlak oldu, uçanlar çok alkışlandılar.

AKŞAM

Asilerin son teşebbüsleri muvaffakiyetsizlikle neticelendi.

Sene 19 — No. 6610 — Fıatı her yerde 5 kuruş

PAZARTESİ — 15 MART 1937

Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Müdür) - 20113 (Klişe)

Dünkü hava bayramına yüz bin kişi iştirak etti

Bir o kadar insan da vesaiti nakliye bulamadığı için yollarda kaldı

Dünkü muvaffakiyetli uçuşları gören birçok gençler Türkkuşuna yazılmak üzere müracaatta bulundular

Dünkü hava bayramına ait birkaç enstantane: Solda bir tayyare ve bir plânör uçarken, meydandaki kalabalık, sağda bir paraşütlü paraşütle iniyor

Hava bayramına aid diğer resimler 7 inci sahifemizedir

İstanbul Türkkuşu ilk hava bayramını dün Yeşilköyde yaptı. Dün bütün şehir taşmış bir nehir halinde Sirkeciye, oradan da Yeşilköye akıyordu. Sirkeci istasyonu inşa edildiğindenberi şimdiye kadar belki bu derece muazzam bir kalabalık görmemişti. Kalabalıktan garın dış merdivenlerine yanaşmağa imkân yoktu. İçeriye gara girebilmek için bile dakikalarca sıra beklemek lâzımgeliyordu. Gıgelerin önünde ikişer polis kalabalığı tanzime çalışıyordu. Bilet almak için uzun müddet beklemek lâzımgeliyordu.

Kalkacak trenler basamaklarına kadar dolmuştu. Halkın bir kısmı da sıraların arka dayamağa mahsus yerlerinin üstüne çıkmışlardı. Dış basamaklarda ise bir ayak yerleştirecek yer yoktu.

Bir taraftan Yeşilköy - İstanbul şosesi de otomobiller, otobüsler, arabalar, muhacir arabaları, motosikletler, bisikletlerle dolmuştu. Hatta vesait bulamadıkları için sabahleyin saat yedide Yeşilköye gitmek üzere yaya yola çıkanlar vardı.

Muhacir arabalarında darbukalar, gramofonlar çalarak hava bayramına gidenler pek çoktu.

Halk trenlere o derece tevacüm ediyordu ki yolculardan bir kısmı vagonların üstüne çıkmağa kalkışıyor-

Dün Sirkeci'den Yeşilköye giden trenlerin hali

du. Polis memurları bunları mütemadiyen trenden indiriyorlardı. Bu yüzden dokuz kırk beşte kalkması icap eden tren ancak on birde Sirke-

ci istasyonundan kalkabildi.

İSTASYONLAR MAHŞERİ ANDIRIYOR

Yollar ve istasyonlar görülecek halde idi. Bütün istasyonlarda halk mahşeri andıran bir kalabalık şeklinde toplanmış tren bekliyordu. Fakat bütün trenler dopdolu idi. Dokuz kırk beş treni Yenikapıda durunca halk:

— Bizim de biletimiz var.. ya biz de bineceğiz, ya treni kaldıramazsınız.. diyordu.

Nihayet bu vaziyet karşısında polis kuvvetleri faaliyete geçtiler ve

(Devamı 4 üncü sahifede)

Son Gece !..

ESAD MAHMUD

un «AKŞAM» için yazdığı son nefis romanın ismidir!...

Tıbbiyenin 110 uncu yıldönümü

Dün Üniversite konferans salonunda merasimle kutlandı. Tafsilatını beşinci sahifemizde okuyunuz.

M. Mussolini Trablusta üç nutuk söyleyecek

Seyahat münasebetile gazeteler arasında münakaşalar devam ediyor

Bingazi 14 (A.A.) — Mussolini, yarın Luigi Razza kasabasında bir nutuk söyleyerek zırai ve içtimai meselelerden bahsedecektir. Başvekil 17 martta Trablusta İslâm meselelerinden bahsedecek ve 18 martta İtalyan milletine hitaben bir nutuk söyleyecektir.

ARAB KIZLARI İÇİN AÇILAN MEKTEBİ ZİYARET

Roma 14 (A.A.) — B. Mussolini dün genç Arab kızları için açılan yeni bir mektebi ziyaret etmiştir.

Bingazi 14 (A.A.) — Duçe, kızlar mektebinin küşad resmini yaptıktan sonra Derne ile Bingazi arasındaki muntakayı ziyaret etmiştir. Bu muntakada yerleşmiş olan Sicilyalı, Kalabryalı ve Pouilleli halk, Duçeyi hararetle alkışlamış, millî rakslar yapmışlardır.

Bundan sonra B. Mussolini, buraya dönmüş ve eski Yunanlılarla Romalıların kalma şehirde yapılmakta olan hafriyatı ziyaret etmiştir.

BİR ARAB AKTÖRÜNÜN OKUDUĞU ŞİİR

Derne 13 — B. Mussolini bir arab tiyatrosunda verilen temsilde hazır bulunmuştur. Piyes Bin bir gece masallarına dairdi. Aktörlerden biri, bir şiir okuyarak milletlerin birleşmesinden korkmayan şark ve garb müslümanlarını İtalyaya bağlayan B. Mussoliniden takdirle bahsetmiştir.

Roma 14 (A.A.) — B. Mussolini dün öğleden sonra Derne ile Sirene arasındaki bölgeyi ziyaret etmiş ve Littoria modeli üzerine yapılmış olan köyler ahalisi tarafından karşılanmıştır.

İTALYAN GAZETELERİNİN NEŞRİYATI

Roma 14 (A.A.) — Giornale d'Italia direktörü, B. Mussolininin Libya seyahati münasebetile yabancı matbuat tarafından yapılan neşriyatı bir kere daha tetkik ederek, İtalya tarafından Tunus hududundan Mısır hududuna (Devamı 5 inci sahifede)

Trabzon - İran transit yolu mayısta açılıyor

Eşya ve yolcu sevk ve naklinde kullanılacak nakil vasıtaları Trabzona geldi

Trabzonun umumî görünüşü

Trabzon 12 (Akşam) — Umumî harpten evvel İranın başlıca ihracat iskelesi Trabzondur. Umumî harp esnasında bu yol işliyemedi. İran, ihracat ve ithalatı için başka yollara müracaat etti. Harpten sonra da bu yeni yolları kullanmaya devam etti.

Halbuki İran için en müsaid ihracat yolu Trabzondur. Dost İran hükümeti bunu takdir ettiği için İran ticaretinin tekrar Trabzon yolunu tercih etmesini muvafık bulmuştur. Bunun üzerine iki taraf da yolun tamiirine başlamıştır. Bu iş bitmek üzeredir.

Haber aldığımıza göre Trabzon - İran transit yolu mayıs iptidalarında açılacaktır.

Eşya ve yolcu taşımak için 4 otobüs ve 28 kamyonet satın alınmış, bunlar Trabzon limanına gelmiştir. Otobüs ve kamyonetler eşyadan başka yolcu da taşıyacaklardır.

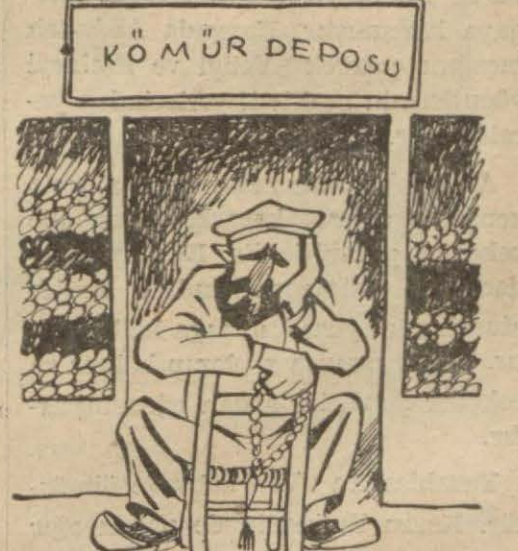
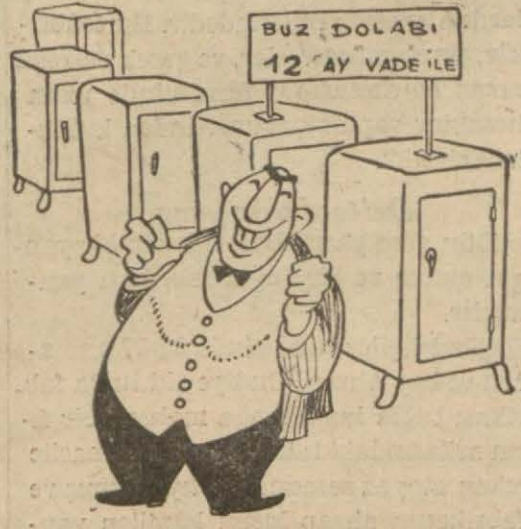
Trabzon - İran yolu üzerinde Gümüşhane, Bayburd, Aşkale, Erzurum, Kizil Rize, Iğdır, Karaköse gibi mühim merkezler vardır.

Pazartesi konuşmaları:

Tıbbiyenin yıldönümü

Yazan: Hasan Âli Yücel

Altıncı sahifemizde okuyunuz.

Yaz geliyor !...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Telgraflar

Asilerin son teşebbüsü neticesiz kaldı

Hükümet kuvvetleri hücumları durdurdular ve mukabil hücumla bazı mahalleri geri aldılar

Madrid 14 (A.A.) — Cumhuriyet ordusu, asilere karşı kahramanane bir mukavemet gösterdikten sonra Guadalajara cephesinde şiddetli bir mukabil taarruza geçmiş ve düşmanı Madriddin Fransaya giden yol üzerinde ricate mecbur etmiştir. Ordu ileri hatlarını Trijueque' kadar götürmüştür.

Hükümetin bu haberi veren resmi tebliği, bundan başka cumhuriyetçilerin mukabil taarruz esnasında mühim miktarda harp malzemesi ele geçirmiş olduklarını bildirmektedir. Tebliğ, aynı zamanda cumhuriyetçilere ait tazyakelerin, havaların fena olmasına rağmen, mukabil taarruza müessir surette iştirak etmiş olduğunu ve asilerin bulundukları muhtelif mntakalar üzerine 500 den fazla bomba atılmış olduklarını ilâve etmektedir.

RESMÎ TEBLİĞ

Madrid 14 (A.A.) — Müdafaa meclisinin saat 22 de nesredilen bir tebliğine göre, hükümet kuvvetleri dün Guadalajara cephesinde Trijueque'ı istirdat etmişlerdir. Tebliğde ilâveten deniliyor ki:

«Bugün, cumhuriyet kuvvetleri için bir şeref günü olmuştur. Trijueque elimize düşmüştür, bundan başka mühim miktarda ganimet elde ettik: 12 top, 2 mühimmat kamyonu, mükerrer ateşli tüfekler, hava taarruzlarına karşı kullanılan birçok toplar,

el humbaraları, 2 işe kamyonu ve birçok mühimmat sandıkları ele geçirdik. Bundan başka 18 esir aldık.

Jarama cephesinde topçu kuvvetlerimiz, hatlarımıza hücum etmek tasavvurunda bulunan düşman kuvvetlerini bombardıman etmiştir.

Diğer mntakalarda işare değeri bir şey yoktur.

YAĞMUR ASİLERİN HAREKÂTINI DURDURMUŞ

Seguian 14 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinin bildirdiğine göre, rüzgâr ve yağmur, asi kataların ileri hareketine mâni olmaktadır.

Seville şehrinde general De Llano, radyoda beyanatta bulunarak Trijueque'nin hükümet kitaları tarafından zaptedildiğini teklip etmiştir.

KATALONYADA HAZIRLIK

Barselon 14 (A.A.) — Dün akşam toplanan Jeneralite konseyi harp meselelerini tedkik etmiştir.

Valensiyada toplanan yüksek harp konseyinde Katalonyayı temsil etmiş olan müdafaa konseyesi bu konsey toplantısı hakkında izahat vermiş ve konseyin, son defa silâh altına çağırılan sınıfların celbi faaliyetinin tesdidine, cephe gerisinde bulunan silâhların kırk sekiz saat zarfında kışallara teslimine karar verdiğini bildirmiştir.

Konsey diğer bazı kararlar daha ittihaz etmişse de bunlar nesredilmeyecektir.

Hatay meselesi

Komite bitaraf müşahidleri dinliyor

Cenevre 15 — Hataydan dönen bitaraf müşahidler, şimdiye kadar Sancağın ana yarasını tanzime memur komite tarafından dinlenmişlerdir. Bugün de dil meselesi hakkında komiteye izahat vereceklerdir. Komite, ana yasa hakkında henüz katı bir karar vermemiştir.

SURİYELİLERİN NETİCESİZ TAHRİKÂTI

Ankara 14 — Vatanilerin Hatayda fesad çıkarmak için şimdiye kadar yaptıkları tahrikât, sebebiyet verdikleri arbedeler neticesiz kalmıştır. Hataylılar, bu tahrikâta kulak asmamakta ve davalarının mesud bir neticeye iktiranını beklemektedirler.

Bir köy evinde kanlı bir boğuşma

İhtiyar koca, kardeşi, genç karısının dostu öldüler

Sivas 11 (Akşam) — Sivasın İnceoğ köyünde üç kişinin ölümüne neticeleşen kanlı bir vaka olmuştur. Bu köyde 60 - 65 yaşlarında Receb isminde bir adam vardır. Receb beyaz sakallı bir ihtiyar olduğu halde Penbe adında genç bir kadını evlenmiştir.

Recebin Süleyman isminde genç bir ahabası vardır. Sık sık evlerine gelir gider. Süleyman, Penbe ile de iyi dosttur. Ara sıra beraber çıkıp gezerler.

Receb, son zamanlarda Süleyman ile Penbe arasında bir münasebet olduğunu sezmiş, fakat işi hiç belli etmemiştir. Yalnız meseleyi kardeşi Hasana anlatmış, ikisi birden Men köyünde altı ay evvel vefat eden dayılarının ailesine baş sağlığına gideceklerini söyleyerek evden çıkmışlardır.

Bunlar köyden bir miktar uzaklaştıktan sonra akşama doğru geri dönerek evin samanlığına girmişler, orada saklanmışlardır. Akşam ezanından sonra Süleyman Recebin evine gelerek içeriye Penbenin yanına girmiştir. İki kardeş bunu görünce samanlıktan çıkarak içeriye girmişler ve Süleyman üzerine atılmışlardır. Süleyman üzerindeki bıçakla Hasanı birkaç yerinden yaralayarak öldürmüştür. Bu sırada Receb de tabanca ile iki el ateş ederek Süleymanı öldürmüştür. Bu boğuşma esnasında Receb de karnından ağır surette yaralanmıştır.

Vaka haber alınınca Receb ve Penbe yakalanmışlardır. Receb Sivas nakletilerek Memleket hastanesine yatırılmıştır. Fakat aldığı yaraların ağırlığı yüzünden o da ölmüştür.

Trabzonda mühim işlere başlanıyor

Bu yıl Trabzon için bir çalışma yılı olacak

Trabzon 12 (Akşam) — Bu sene Trabzonda bir çok mühim işlere başlanacaktır. Bunlardan bir kısmı şunlardır: Trabzon limanı, bir milyon iki yüz bin lira sarf ile 250 yataklı nümune hasnesi, iki buçuk milyon lira sarf ile dondurulmuş et, deri, boynuz, bağır sak atelyelerini de ihtiva etmek üzere büyük bir fabrika, İran transit yolu, Hopa - Haydarpaşa otomobil şosesi, lise binası, tütün inhisarı binası, akşam kız sanat okulu, şehir klübü, stadıom, asri mezarlık, nümune ziraat fidanlığı, Soğuksuya, yolların iki tarafına ağaç dikilmesi, çocuk bahçesi.

Bir kaç sene içinde Trabzonun çok değişeceği ve çok mamur bir hal alacağı anlaşılmaktadır.

Romanya Hariciye nazırı yarın geliyor

Romanya Hariciye nazırı B. Antonesko yarın Romanya vapur ile şehrimize gelecek ve akşam hususi trenle Ankara gidecektir.

Güreşçilerimiz yarın geliyorlar

Finlândiya ve İsveçten dönmekte olan güreşçilerimiz, yarın Romanya vapur ile şehrimize geleceklerdir.

Almanya ve İtalyanın cevapları iyi karşılanmadı

Maamafih nota nazikâne yazıldığından müzakere kapıları kapanmış sayılıyor

Paris 14 (A.A.) — B. Corbin, dün öğleden sonra Londradan buraya gelmiştir. Kendisi, hariciye nazırı B. Delbosa Almanyanın garp misakına mütallik İngiliz notasını vermiş olduğu cevabın Londra mahafilinde tevliid etmiş olduğu ilk intibaların ne olduğu hakkında malûmat verecektir.

Hâkim olan intiba, Alman notasının Almanyanın şimdiye kadar sehabet etmiş olduğu tezleri hatırlatmakta olduğu merkezindedir. Yalnız Alman notası, nazikâne ve mutedil bir tarzda yazılmıştır. Bu sebepten dolayı noktai nazar teatillerinde bulunmak imkânını selbetmemektedir.

İTALYANIN CEVABI

Roma 14 (A.A.) — Salâhiyettar mahafilde beyan olunduğuna göre, 1 teşrinisani tarihli İngiliz notasına İtalyanın bu kerre verdiği nota da, Ren meselesine dair İngilizlerin üç ve Fransızların da iki notası daha evvelce nesredilmemiş olduğundan, nesredilmeyecektir.

Maamafih notanın muhteviyatı hakkında bazı tasrihatta bulunmaktadı. İtalya, eski Lokarno paktının ana hatları üzerinde yeni bir garp paktı yapmağa âmededir. Çünkü eski Lokarno itiraz kabul etmez hizmetler yapmıştır. Ancak şurası vardır ki, yeni yapılacak pakt, 1925 den beri hasil olan bazı âmilleri nazarı dikkate almaktadır. Meselâ mezkûr tarihte gayri askerî bir mntaka olan Ren bugün Alman askerî işgali altındadır.

Bundan başka yeni pakt basit ve

sûratle tatbik edilebilecek bir mahiyette olmalıdır. Pakt öyle müphem teahhütleri değil, bilâkis katı ve sarîh teahhütleri ihtiva etmektedir.

Belçikaya gelince, İtalya, Belçikanın tamamıyeti mülkiyesini, Fransa, İngiltere ve Almanya tarafından da garanti edilmek şartile kendisi de garantiye âmededir.

İtalyan notasının Fransız - Sovyet paktının da mevzuu bahsedilmiş olduğuna şüphe yoktur. Fakat bu hususta hiç bir şey söylenmemektedir.

CEVABIN BİR SURETİ BELÇİKAYA BİLDİRİLDİ

Brüsel 14 (A.A.) — İngilterenin garp misakı hakkındaki notasına Almanya ve İtalya tarafından verilen cevapların bir nüshası, Berlin ve Romadaki Belçika sefir ve maslahatgâzılarına tevdi edilmiştir.

FRANSIZ GAZETELERİ NE DİYORLAR ?

Paris 14 (A.A.) — Garp paktı meselesi hakkında gazeteler uzun tefsirlerde bulunmakta devam etmektedirler. Echo de Paris gazetesinde Pertinax, diyor ki:

«Paris ve Londrada mukabil proje, menfi surette karşılanmıştır. Yani bu proje kabul edilmemiştir. Almanya'yı kendi tasavvurlarını meydana çıkarmağa mecbur etmek siyaseti terk edilmemiştir.»

Madam Tabouis, Fransa hariciye nezaretinin, Alman cevabını menfi bir şekilde karşıladığını kaydettikten sonra bu cevabın nazik bir lisanla kaleme alınmış olduğunu tasdik etmektedir.

Çocuk kavgası büyüklere sirayte etti

İki kişi ağır surette yaralandı

Karaman (Akşam) — Şehrimizin İp-rala nahiyesine bağlı Dağa köyünde iki çocuğun kavgası yüzünden iki baba ağır surette yaralandı. Hâdisi şudur:

Dağa köyünden Hüseyin oğlu Alinin çocuğu aynı köyden Ali oğlu Velinin çocuğu ile kavgaya girmiş, Velinin çocuğu ağıyarak evlerine girmiş meseleyi babasına anlatmıştır. Veli buna kızarak Alinin evine girmiş, bu defa iki baba arasında kavgaya başlamıştır. Neticede Veli silâhını çekerek iki el ateş etmiş ve Aliyi ağır surette yaralamıştır.

Veli kaçarken Alinin kardeşi 29 yaşında Mehmed katile yetmişmiştir. Bunun üzerine Veli ile Mehmed arasında kavgaya başlamıştır. Bu esnada Velinin kardeşi de yetmişmiştir. İki kardeş beş el silâh atarak Mehmed'i kollarından ve omuzlarından yaralamışlardır.

Ali ve Mehmed ağır yaralar içerisinde çırpınırken köy halkı yetmişmiş hâdiseyi nahiye haber vermişlerdir. Yetişen jandarmalar carhileri yakalamışlardır. Alinin yaraları ağırdır. Mehmed Konya memleket hastanesine kaldırılmıştır.

Bacakları kesilen çocuk öldü

Yeşilköydeki hava bayramından dönüştü bir tren kazasına uğrayarak bacağı kesildiğini üçüncü sahifemizde kaydettiğimiz Karagümrüklü 14 yaşındaki Hüsameddin, yapılan tedavilere rağmen kurtarılamamış bu sabaha karşı ölmüştür.

Umumi yerlerde türkçe konuşmak meselesi

Ankara 14 — Dahiliye vekâleti umumi yerlerde türkçe konuşulması meselesi hakkında sorduğu suale İstanbul belediyesi cevap vermiştir. Belediye mevzuatı dahilinde icap eden tedbirlerin alınması için tedkikler yapıyor.

Almanya ile Amerika arasında hadise

Amerika, Yahudi ajansı muhabirinin Almanyadan çıkarılmasına itiraz etti

Berlin 14 (A.A.) — Memleketin dahili emniyeti için mevcudiyeti tehlikeli görülen Amerikan tebasından Jewisch Agencynin (yahudi ajansı) Berlin muhabiri Smoların Almanyadan çıkması hususunda kendisine polisçe tebliğat yapılmış üzerine Amerikanın Berlin mümessili keyfiyeti protesto etmiş ve Amerika hariciye nezaretinin bunu prensip meselesi yapmakta tereddüt etmeyeceğini ve keyfiyeti icap ederse parlâmentoda da mevzuu bahselyiyeceğini beyan etmiştir.

Bu bapta katı bir karar verilmeye kadar Alman polisi ihraç kararını 18 marta talik etmiştir.

Dük de Windsor

Paskalya yortularında yseahate çıkması muhtemeldir

Viyana 14 (A.A.) — Windsor dükünün paskalya yortusunda Enzfeld şatosunu terk ederek Avusturyanın birkaç yerini ziyaret edeceği zannedilmektedir.

Maiyetindeki zevattan birinin Paris'e gitmesi, dükün paskalya yortusunu Pariste geçireceği hakkında bazı şayialara meydan vermiştir. Fransız makamı, şimdiye kadar dükün böyle bir seyahat yapacağından haberdar edilmemiştir.

Mütakaid askeri erkâna verilecek zabıt ve refereleri

Ankara 14 — Milli Müdafaa vekâleti mütakaid mareşal, büyük amiral, general ve amirallere birer emir zabıtı, emir başçavuşu, emir çavuşu, emir referi vermek için bir kanun lâiyhası hazırlamıştır.

Negüs hatıratını yazmağa başladı

Havas muhabirine, Milletler cemiyyetinden ümidi kesmediğini söylüyor

Bath 14 (A.A.) — Negüs, Londradan ayrıldıktan sonra ilk defa olarak Havas muhabirini kabul ederek şu beyanatta bulunmuştur:

«Habeşistan ve onun imparatoru, Milletler Cemiyyetinden ümidlerini kesmemişlerdir. Çünkü mazideki sukutu hayallere rağmen, Cemiyyet prensiplerinin artık iflâs etmiş olduğuna inanmak istemiyoruz. Bununla beraber milletimin izriablarını azaltmağa kani olursam, hakka istinad etmesi şartile, meselenin halledilmesi için Fransa tarafından vukubulacak teklifleri kabul etmekte tereddüd etmem.

Ras Destanın ölümü, Habeş milletinin mukavemetine nihayet vermemiştir. Graziani aleyhinde yapılan suikast, müstevîlerin Addis - Ababada kendilerini emniyette hissetmediklerini gösteriyor.»

Haile Selâsie, hatıratını yazmakta ve memleketinin ne suretle istilâ edildiğini tesbit etmektedir.

Unkapanında kanlı vaka

Bir kişi öldü, bir kişi de çok ağır yaralı

Unkapanında Zeyrek caddesinde Aslanlı han altında kahveci Veli ile ortağı Abdullah dün gece sabaha karşı para paylaşmak yüzünden kavgaya tutuşmuşlardır. O sırada Velinin karısı Emine de araya girerek kavgaya karışmıştır. Kavgada Abdullah bıçağını çekerek Veliyi ve Emineyi vücutlarının muhtelif yerlerinden yaralamıştır.

Abdullah el'nde kanlı bıçakla deniz kenarına doğru kaçarken mahalle bekçileri görmüşlerdir. Katil yakalanacağını anlayınca kendini denize atarak yüze yüze kaçmağa kalkışmıştır. Fakat çamura saplanıp kalmış ve bekçiler kendisini sudan çıkarmışlardır.

Yaralılarından Veli kahvede ölmüştür. Karısı Eminenin de yarası ağır olduğundan ifade veremeyecek bir halde hastaneye kaldırılmıştır. Eminenin hayatı da tehlikededir.

Vakaya müddeiummülük el koymuş, tahkikata başlanmıştır.

Aylıklardan kesilen vergiler

Maliye vekâleti maaşlardan kesilen kazanç, buhran, muvazene, ve sairiyi birleştirmek ve tek vergi şeklinde maaşlardan kesmek niyetindedir. Bu tedbirlerle, gerek müesseseler, ve gerek dâireler maaş bordrolarının tanziminde uzun hesaplar yapmak zahmetinden kurtulacaklardır.

Defterdarda yangın

Dün gece yarısı Defterdarda bir yangın olmuş ve bir tuğla fabrikası yanmıştır.

Çömlekçiler caddesinde 80-87 numaralı ve bay Ahmed Cudiye aid tuğla fabrikası tuğla kurutmağa mahsus bir fırın arkasındaki tahtaların tutuşması ile çıkan ateş az zamanda çatıyı sarmış ve fabrikanın ahşap kısmı kâmilan yanmıştır. Zabıta tahkikata el koymuş olup, fabrikanın sigortalı olup olmadığını da araştırmaktadır.

AKŞAMDAN AKŞAMA.

Gene dil bahsi

Dil bahsi, sinirlerimizi zaman zaman bozan bir hastalık gibi, şu veya bu vesile ile gene ortaya çıktı. «İlimizde yaşayanlar neden bizim dilimizi konuşmasınlar?» suali tekrar ortaya atıldı.

«Vatandaş, türkçe konuş!» hitabı, oldukça eski bir atasözü hâlini aldı. Meseleyi soğuk kanlılıkla düşünmek, memleketi hiç faydası olmayan propagandalara yol açan bu şikâyetler yerine, derde çare olacak tedbirler bulmak lazımdır.

«Türkçe konuş!» demekle, hattâ bu ricayı, bu emri, her gün, her dakika tekrar etmekle, bir kısım vatandaşların hemen bülbül gibi, güzel dilimizi tekellüme başlayacaklarını sanmak safdillik olur. Türkçe bilmiyenleri, kırkından sonra yeni bir dil öğrenmeye mecbur ederek, türkçe konuşmaya sevk etmek imkânsızdır. Bu gibilere tahammül etmekten, bu neslin ortadan kalkmasını beklemekten başka çare yoktur.

Türkçe bilmiyen ecnebleri de memleketimizde oturuyorlar diye mutlaka dilimizi konuşmaya icbar etmeye asla hakkımız yoktur. Dünyanın her medenî memleketinde yabancı dille konuşan insanlara raslanır ve hiç kimse sesini çıkarmaz.

Bizim sinirimize dokunanlar, olsa olsa, Türk vatandaşı olan ekalliyetlerdir.

Dikkat!... Bunları türkçe konuşmaya sevk etmek için iki çare var: Ya rica, ya icbar...

Bunların ikisi de imkânsızdır.

Yahudice, rumca, ermenice, fransızca konuşmaya alışmış, türkçeyi biraz bilse bile, lisan denilen bu güç vasıta ile ülfet peydâ etmemiş insanlara rica hattâ tehdid ile türkçe koşturmak mümkün değildir.

Kanunî icbara gelince, ekalliyetler hukukunu unutmamak lazımdır. Bilhassa şunu asla unutmamak gerektir ki memleketimizde türkçe konuşmayan pek mahdut ekalliyetler olduğu gibi başka memleketlerde, sırf türkçe konuşan gayet kesif ve kalabalık, milyonlarca Türk ekalliyeti var. Biz burada, bir kaç bin kişiyi kanunla, zorla türkçe koşturmak istersek, öte tarafta türkleri türkçe konuşmaktan menederlerse memnun mu oluruz?

Bunun bizce hayati bir ehemmiyeti yoktur. En basit çaresi, Türk kültürünü yükseltmek, mektepleri çoğaltmak, türkçeyi, bu memlekette yaşatmak isteyenler için bilinmesi zaruri dil haline getirmektir. Bilhassa, türkçeyi, bu son hamlelerle tam ve değişmez, hududu malûm ve muayyen ilmi bir dil haline çabuk getirmek. Bu, zaman ve çalışma meselesidir. Sinirlenmiyelim, gayretimizi arttıralım.

Köprü önünde iki motör çarpıştı, biri parçalandı

Dün Galata köprüsü önünde bir deniz kazası olmuştur. Köprü altından Halice girmek isteyen 184 numaralı motör, 811 numaralı balık yüklü bir motörle çarpışmıştır.

Neticede balık yüklü motör parçalanmış ve motörde bulunan Yorgi denize düşmüştür.

Yorgi kurtarılmıştır.

Bahar erken geldi

Bu sene meyva diğer senelerden evvel yetişecek

Bu sene ilkbahar erken geldi, bir aydanberi havalar çok güzel gidiyor. Hemen bütün ağaçlar çiçek açmıştır. Ağaçların erken çiçek açması don veya sair herhangi bir tehlike karşısında meyva mahsulüne zarar verebilir. Nitekim geçen sene böyle olmuş, erken çiçek açan ağaçlar mart iptidalarında don baş göstermesi üzerine meyva verememişti.

Yaptığımız tahkikata göre bu sene böyle bir tehlike yoktur. Çünkü bir ay mütemadiyen havaların güzel gitmesi yüzünden ağaçlar erkenden çiçek açmış, bu çiçekler neşvünema bulmuştur. Bu sene mevsim meyvaları daha erken yetişecektir.

Ekim vaziyeti de iyidir. Kânunusaniye Anadolu'nun hemen her tarafına bol kar yağmış, toprak suya kanmıştır. Nisanda da yağmur yağarsa bu sene mahsul geçen senelerden iyi olacaktır.

Mimarî şubesi idare heyeti

Güzel sanatlar birliği mimarî şubesi yeni idare heyeti intihabı yapılmış, reisliğe mimar B. Arif Hikmet, ikinci reisliğe B. Faruk, umumî kâtipliğe mimar B. Zeki Sayar, âzalıklara da B. Adaman, B. Seyfi, B. Sezai ve B. Adnan seçilmişlerdir.

Türk mimarî cemiyetinin umumî kongresi 27 martta Ankara'da toplanacaktır.

Şehrin çöpleri

Hıfzıssıhha umum müdürü bu meseleyi de tedkik etti

Sihhiye vekâleti hıfzıssıhha umum müdürü B. Asum şehrimizin sıhhi işleri hakkında tedkikatta bulunduktan sonra Ankara'ya gitmiştir.

Hıfzıssıhha umum müdür, şehrimizde meşgul olduğu mühim şehir işleri arasında bilhassa şehrin temizliği ve toplanan çöplerin ne suretle imha edileceği vardır.

Haber aldığımız göre hıfzıssıhha umum müdürü, buradaki tedkiklerinin neticesine dair vekâlete bir rapor verecektir.

İstanbul ithalât gümrük müdürünün tedkikleri

İstanbul ithalât gümrüğü müdürü B. Cevadla baş müdür muavini B. Medhi ay sonuna kadar Avrupadaki tedkiklerini bitirerek şehrimize döneceklerdir.

Müdürler Avrupada gümrük işlerinden başka liman ve yolcu salonlarını da gözden geçirmektedirler. Bu münasebetle Galata yolcu salonunun projesi hazırlanırken müdürlerin fikirlerinden de istifade edilecektir.

Liman umum müdürlüğü heyeti fenniyesi jüri heyetinin seçtiği üç maket üzerinde çalışmalara başlamıştır. Salonun projesi bu maketlere göre yapılacaktır.

Bir çocuk tramvaya atlamak isterken düştü

Arkadaki araba iki bacağı kesti, çocuk öldü

Dün Şehzadebaşı'nda bir çocuğun ölümüle neticelenen feci bir tramvay kazası olmuştur. Edirnekapıda oturan 11 yaşında Hasan isminde bir çocuk Şehzadebaşı'nda vatman Kâmilin idare ettiği tramvay arabasına atlamak istemiştir. Lâkin muvazenesini kaybeden çocuk yere düşmüştür.

Hasan tramvay arabasının arkasındaki remorkun altına yuvarlanmış ve iki bacağı tekerlekler altında kalarak kesilmiştir.

Zavallı çocuk yarı ölü bir halde Cerrahpaşa hastanesine götürülmüş ameliyat yapılmıştır, lâkin Hasan ameliyattan biraz sonra vefat etmiştir.

Kaza hakkında tahkikat devam etmektedir.

Bir çocuk trenden düştü

Vagonun altına gitti, bir bacağı kesildi

Karagörmükte oturan 14 yaşında Hüsameddin isminde bir genç dün Yeşilköyden trene binmiştir. Lâkin tren çok dolu olduğu için Hüsameddin ancak basamaklarda yer bulabilmiştir.

Tren Yenikapıya gelince Hüsameddin asıldığı basamakta muvazenesini kaybederek yere düşmüştür. Zavallı genç trenin altına girmiş ve sağ bacağı tekerleklerin altında kalmıştır.

Hüsameddinin sağ bacağı diz kapısından itibaren kesilmiştir. Kendisi ağır yaralı olduğu halde hastaneye kaldırılmıştır.

Tramvay otomobile çarpıştı

Kadıköyünde çalışan 44 numaralı tramvay arabası ile 139 numaralı otomobil Rıhtım caddesi üzerinde çarpışmışlar, tramvayın camları kırılmış ve yolculardan 15 yaşında Apostol da başından yaralanmıştır. Vatman ve şoför yakalanmış, Apostol tedavi altına alınmıştır.

Beşiktaş Halkevinde seçim

Beşiktaş Halkevinde vazife müddetleri sona eren gösterit şubesi komite seçimi 15 mart 937 pazartesi günü saat 19 da dil, tarih, edebiyat, spor, sosyal yardım şubeleri komite seçimleri 16 mart salı günü saat 18 de, Ar, Kitap-saray Halk dershaneleri, müze ve sergi şubeleri komite seçimleri de 18 mart perşembe günü saat 17,30 da yapılacaktır.

Ankara'da inhisar merurlarına mahsus evler

Inhisarlar vekâleti Ankara'da 300 dairelik memur evleri yaptırmaya karar vermiştir.

Mimarlarımız bu münasebetle inhisarlar vekâletine müracaat ederek bu evlerin inşaa projesi için Türk mimarları arasında bir müsabaka açılmasını istemişlerdir. Mimarlar vekâletten gelecek cevabı beklemektedirler.

Dilenciler

Belediye esası bir mücadeleye başlamak istiyor

İstanbulda dilencilere karşı bir mücadele açılmıştır. Belediyenin dilencilikle yaptığı mücadelenin şekli şudur: Dilenir vaziyette bulunan kimseler yakalanarak Düşkündürme (Darülaceze)ye gönderiliyorlar. Halkikaten çalışmayacak derecede hasta ve malûl olanlar burada kalıyorlar, sağlamlar dilencilik suçundan mahkemeye veriliyorlar.

Mahkeme bunları yol inşaatında çalışmaya mahkûm ediyor. Yol inşaat müddeti bittikten sonra gene dilencilik edenler tekrar mahkemeye veriliyorlar. Mahkeme bu sefer bu gibilerin memleketlerine sevkedilmeleri için karar veriyor.

Belediye dilencilikle mücadele için en iyi usul bu olduğuna kanidir. Dahiliye vekâleti Anadolu'dan İstanbul'a acele gönderilmemesini vilâyetlere bildirmiştir. Belediye, Anadolu'dan gelen işsizlerin arkası kesilirse, İstanbulda esası bir mücadeleye girişileceğinden, dilencilüğün kısa bir zaman zarfında önünü alacağını ummaktadır.

Merdivenden yuvarlandı

Taksmide İcadiye sokağında oturan madam Eliz, merdivenden inmekte iken ayağı kaymış ve müteaddid yerlerinden tehlikeli surette yaralanmıştır. Madam Eliz hastaneye kaldırılmıştır.

Kadıköyün suyu

Yeni tesisat ile suyun mikdarı da artacak

Nafia vekâleti tarafından yapılan tebligat üzerine Kadıköy su şirketinin, halka temiz su vermek maksadile, su bendlerinde yeni tesisat yapmağa başladığını yazmıştır.

Kadıköy su şirketi, bu tesisatı altı ay içinde tamamlamağa mecburdur. Bir aydan beri bendlerde toprak tesviyesi işi yapılmaktadır. Birkaç güne kadar toprak tesviyesi neticelenecek ve asıl inşaat bundan sonra başlanacaktır.

Yapılacak tesisat ile suyun miktarı da artacaktır.

Şark demiryolları heyeti umumiyesi

Şark demiryolları kumpanyasının hükümetçe satın alınmasını tasvip için geçen ay şirket heyeti umumiyesi toplanacaktı. Hissedarlardan yüzde yetmiş beş hisse senedi toplanamadığı için geçen ay yapılamayan bu toplantı, önümüzdeki cuma günü Sirkeci, istasyon binasında yapılacaktır.

Pariste bulunan şirketin meclisi idare âzaları heyeti umumiye toplantısı münasebetle önümüzdeki perşembe günü şehrimize gelecektir. Toplantıda şirketin satın alınması kararı tasdik edilecektir.

İSTANBUL HAYATI:

Erbabı bilir bayımlı.

Sokaklarda halkın izâç edilmemesi için kanun dilenciliği yasak ediyor. Belediye hakikaten muhtaç olanlar için (Düşkündürme) açtı. Fakat izâç etmekte dilencilerden geri kalmıyan bazı insanlar vardır.

Geçen gün biraz dinlenmek için bir kiraathaneye girdim. Gazeteye dalmışım. Bir aralık tepeme biri dikildi. Parmakları bana kendi ayaklarını gösteriyor ve mütemadiyen söylüyor:

«— Boyayalım bayım. Haniya boyayalım...»

İstemediğimi söylüyorum. Fakat karşınızdakine meram anlatmak ne mümkün!.. Hâlâ ısrar ediyor:

«— Bayım, ayna gibi yapmazsam para verme. Bir defa bayıyım da bak...»

Ve cevabımı beklemeden boya sandığını pat diye ayaklarının üstüne bırakarak tozlu, pis bir bezi suratına doğru silkeledi. Ayağını zorla sandığın üstüne yerleştirdi. Eli de o kadar çabuk ki. Ben ayağımı çekmek isterken o boyayı buluşturdu. İtiraza meydan vermeden işini bitirdi ve çeyreği aldı. Fakat o kalkar kalkmaz arkadan bir tane daha dikilmez mi!..

— Haniya, boyacı var bayım... Bir cila vuralım. Paril paril yammazsa para yok.. Ben onu savmağa çalışırken önümdeki masaya bir çekmece yerleşti. Bu da bir seyyar satıcı.. kutusundan çıkardığı gözükleri, sigara ağzıklarını, tıraş bıçaklarını ve daha bilmem neleri önüne diziyor. Ve ısrar ediyor.

— Bayım, bunları başka yerde bulamazsın.. bir kere bak da beğenmezsen alma.. Bin müşkülâtla onu da defettim. Arkadan seyyar kitapçı, piyango bileti satıcısı, leke sabunu mütehasısı birbirlerini takib ediyorlar:

— En güzel romanlar bayım. Almazsan da bir defa bak..

— Bayım, sana tavsiye ederim, şu bileti al. Benim içime doğdu. Yarın muhakkak zengin olacaksın. Haydi para yabancısı gitmesin..

Demek ki bileti satıcısı ile pek yakınlığımız varmış da ben farkında değildim!..

— Bayım. Şu sabundan bir tane almalısın. Elbisenizdeki pislikleri derhal temizlersiniz.

Meğer sabuncunun gözüne batacak kadar pislik içinde kalmışım da haberim yokmuş.. bunlara cevap yetiştirmeğe çalışırken koltuklarında def, kırık keman ve udlarla başka bir grup kiraathaneye girdi. Şapkalarını, çalgı kılıflarını masamın üstüne dizek yanına oturdular. Kısa bir akord faslından sonra zirilti başladı. Kemanın iç çıcıklayıcı cızırtısı udu bastırmağa çalışıyor. Şarkıcı kadın boğuk sesini çıkarabilmek için kendini sıktıkça defi yumruklıyor. Alafanga, alaturka makamlar birbirine karıştı. Kendileri kaldılar, kendileri eğlendiler. Etraftaki müşteriler de sıkıttan benim gibi ter döktüler. Nihayet keyifleri bitti. Şarkıcı kadın cebinden çıkardığı on kuruşu defin içine koyarak burnuma doğru uzattı.

— Erbabı bilir bayım..

On kuruşu bana veriyor sanmayım ha... Böylelikle tarifeyi gösteriyor. Yani daha az para versem pek ayıp olacağını izhar ediyor.. buna ne buyurulur? C. R.

Bay Amcaya göre...

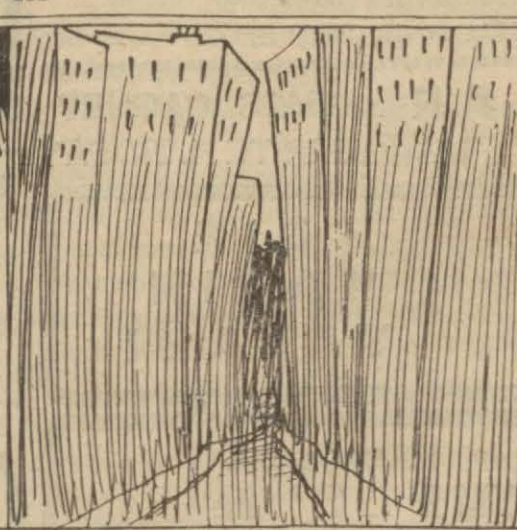
— Artık camdan ev, apartman da yapıyormuş bay Amca!... Bunun içtimai, iktisadi ve sıhhi bir çok faydası olsa gerek!...

... Meselâ sosyetelerde (Canım!) diye sevişen birçok çiftler evlerine girince (Canım çıksın!) diyemeyecekler!...

... Ayın son gecelerinde uykusu kaçan züğürtler rahat rahat yıldız sayabilecekler!...

... Dar ve karanlık sokaklarda oturmak felâketine uğrıyanlara gün doğacak!... Sözün kısası bu cam binalar geçimsizlerle züğürtler ve saskalar için biçilmiş kaftan!...

B. A. — Yalnız gazeteciler için pek elverişli değil!...

— ?.....

B. A. — Malûm a «Sirça köşkte oturan komşusuna taş atamaz!»

İktisadî ve malî hafta

Fransanın son tedbirlerinin tesiri - İstanbul borsasında vaziyet

Fransada altın ticaretini kayıd altına alan ve altın hamillerini, mevcutlarını hükümete teslim mecbur eden muhtelif kanun ve kararnamelerin makûsü bir netice vermekle kalmıyarak, devletin müdafaaî millîye için büyük bir istikraz akdine lüzum gördüğü şu sırada millî itibarı ehemmiyetli surette haleldar eylediği beş aylık bir tecrübe neticesinde sabit olması üzerine, hükümet liberalizm prensiplerine rücu karar vermiş ve bilûmum maniaları kaldırarak altın ticaretinin serbestisini ilân etmiştir. Akelâde bir mata gibi alınıp satılabilecek hattâ ihraç da edilebilecek olan altın bu suretle itibarını tekrar elde etmiş bulunmaktadır. Fransa, bu tedbire müterafık olarak bir de, yüzde dört buçuk faizli 10 milyar franklık millî müdafaa istikrazına Kambyo opsiyonu şartını ithal etmiş bulunmaktadır. Kambyo opsiyonundan maksad, bizde vaktile Üniñî tahvilâtında olduğu gibi hamillerin, faizleri muayyen ecnebi kambyosile alabilmeleri salâhiyetidir. Yani bu yeni istikraz tahvilâtı sahipleri, kuponları ister frank ister İngiliz lirası ister dolar olarak alabileceklerdir.

Dün akşam Paristen gelen telgraf-lardan anladığımıza göre bu istikrazın beş milyardan ibaret ilk tranşı derhal kapanmış ve hattâ Londradan İngiliz sermayedarları küliyetli miktarda bu istikrazı iştirak etmişlerdir.

İşte elde edilen bu muvaffakiyet sayesinde elyevm altın hareketinin istikameti değişmiş ve Fransaya harîçten altın girmeye başlamıştır. Bunun ilk müaid tesirini Fransız rant-larının derhal birer ikişer puan yükselmiş olmalarında görüyoruz. Fransa tarafından hafta zarfında alınan mühim tedbir de, şimdiye kadar 900 ayarında 46 miligram altın olmak üzere bilfiil stabilise edilmiş olan Frank kıymetine biraz daha alâstikiyet vermek ve bilhassa spekülâtörleri şaşırtmak üzere Fransız bankasının geniş salâhiyetler ile teçhiz edilmesi hususudur.

Fransız bankasına Charles Rist, Paul Baudoin, Jacques Rueff gibi ieraatlarla temayüz etmiş mühim şahsiyetler müşavir tayin olunmuşlardır. Banka ilk iş olarak hafta zarfında altını 46 milgrama değil, beynelmîel piyasalardaki fiate yani bir az daha pahalıya satın almağa başlamıştır. Şimdiye kadar Paris borsasında 105,15 frank raddelerinde kote edilen İngiliz lirası bu mübayaat yüzünden bir aralık 108 e kadar fırlamış ise de, müahharen 106,45 franga düşmüştür. Bütün dünya piyasalarında olduğu gibi bu tahavvülün inikâsını bizim piyasamız da hissetmiştir. Filhakika beş aydanberi bir Türk lirasına mukabil 17,03 frank alınıp verilirken elyevm frank fiati 17,23 dır.

İngiliz piyasalarında faaliyet berdevamdır. Maden fiatleri hafta zarfında eski rekorları yine kırdı. Bakır 73, kurşun 34, çinko 35, kalay 301 (Bir hafta içinde 25 puvan tereffü) sterline fırlamıştır. Bu nisbetsiz yükselişlerin hayat pahalılığına sui tesir etmesinden korkuluyor.

Almanya, şimdiye kadar hususî

klering mukavelesi akdetmediği memleketlerle takas usulü üzerine muamele yapıyordu. Badema bu memleketlerle ticareti serbes mübadele esas üzerine yapmağa karar verdiği bildiriliyor. Orada da liberalizm hareketi başlamış demektir.

İSTANBUL BORSASINDA VAZİYET
Borsamıza, diyecek yok, pek hasastır. Ufak bir âmilin büyük fiat tahavvüllerine ve bunun neticesi olarak büyük zararları badi olduğunu bu hafta zarfında bir kere daha müşahede ettik. Frank fiatinin yukarıda söylediğimiz gibi cüzî tahavvülü ve yüzde yedi buçuk faizli Türk borcu kâğıdları cotationunun biraz aşağı gelmesi, bunların burada 18,50 liraya kadar düşmesini hiç bir veçhile haklı gösterecek mahiyette değildi. Bu telâş hafta zarfında bir çok kimselelerin mallarını ucuz fiatle elden çıkarmalarına sebep oldu. Şayanı teşekkürdür ki mühim bir yerden hemen müdahale olunarak yapılan beş altı bin kadar Kontan mübayaat sayesinde fiatler tekrar yükseldi. Önümüzdeki kuponun tediye akçesi hakkında düyunu umumiye meclisi ile ihtilâf gerği bakidir ve ağılebi ihtimal hükümeti cumhuriyenin noktai nazarı galebe edecektir. Fakat bu takdirde bile, yani kuponlar hali hazır frank fiatle tediye edilse bile senede 210 kuruş kadar alınacak demektir ki bu esas üzerine piyasamızın hesap ettiği yüzde on kapitalizasyonu nazarı itibara alsak, tahvillerin yine 21 lira etmesi lâzım gelir. Binaenaleyh piyasanın endişesini nabemahal buluyoruz.

Türk borcu kâğıdlarının cumartesi günü kapanış fiatleri şunlardır:

Birinci seri 19,65 lira

İkinci seri 19,15 lira

Üçüncü seri 19,05

Anadolu grubu kâğıdlarında bu hafta biraz canlılık görüldü. Sebebi önümüzdeki hafta zarfında bunların Ergani - Sivas Erzurum tahvilleri ile mübadeleye başlanabilmeleri ihtimalidir. Son fiatler aşağıdakilerdir:

Hisse senetleri 23,05 lira

Tahviller 39,80 lira

Müessil senedat 42,50 lira

Haydarpaşa limanı 42,25 lira

Dahili istikraz kâğıtlarımızda bir değişiklik yoktur.

Merkez bankası 96,75 liradır. Osmanlı bankasının nominal fiati 34 lirada iki puvan gerilemiştir. İş bankası bilâkis 30 kuruş daha yükselerek 10,50 lirada kaldı.

Endüstriyel kâğıtlarımız aşağı yukarı geçen haftaki fiatlerini muhafaza etmektedirler. Aslan çimento 14,55 liraya muamele gördü. Diğer bazı nominal fiatler şunlardır: Bomonti 9,90 lira, Telefon şirketi 6,50 lira, tramvay 16,25 lira, İttihad değirmencilik 11 lira, Şark değirmencilik 1,10 lira, Omniyom 0,85 lira, Şark ecza deposu 3 lira, Şirketi Hayriye 16 lira.

BORSA HARİCİ MUAMELÂT

Türk altını geçen haftadanberi gene iki kuruş yükselerek 1038 de kaldı. Mısır Kredi Fonsiyelerinin fiati de şunlardır:

1903 tertibi 103,50 lira

1911 tertibi 92,50 lira.

Hava bayramına yüz bin kişi iştirak etti

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

uzun bir tevakkuftan sonra treni kaldırmak mümkün oldu.

Polis müdürü B. Salih Kılıç kalabalık arasında intizamı teminle meşgul oluyordu.

Tayyare meydanı bir insan denizi haline gelmişti. Bu insan denizinin etrafını yüzlerce hususî otomobil, taksi, otobüs ve arabalar çevirmişti.

Merasim yerinde hava kurumu reisi B. İsmail Hakkı etrafına bakınıyor:

— 100,000 kişi var değil mi? diyor.

Maalesef merasime ilân edilen zamandan bir saat sonra başlanılabildi.

Hava bayramına karşı büyük, candan, harikulâde bir alâka gösteren halk sabırsızlıkla bir an evvel merasimin başlamasını bekliyordu.

MERASİM BAŞLIYOR

Nihayet istiklâl marşı ile merasime başlandı. Türkkuşu namına B. Şakir Hazım bir nutuk söyledi. Hulâsa olarak dedi ki:

«Genç bayanlar ve baylar.. eskiden, bizim zamanımızda 20 yaşındaki delikanlıya çocuk nazariyle bakılırdı. Hattâ mektebe bile kalfa ile gidenler vardı. Şimdi ise bizim bütün ümidimiz siz gençlerde. Bugün 14 yaşında parlak muvaffakiyetler gösteren plânörler, 17 yaşında dünya rekoru kıran uçucular var..»

Yetmiş yaşında uçan yaşlılara raslıyoruz. Spor namına futbolden başka bir spor tanıyamamış olan bizlere acıyorum. Bir topun arkasında kanter içinde papuç parladığımızı, kanter içinde hasta düştüğümüzü hatırladıkça kendi kendime acııyorum.

Lâkin zannedilmesin ki futbolden şikâyet ediyorum. Hayır o zaman yaptığımız futbol ve buna münasıl sporlar sayesinde bugünkü kuvvetli bünyemize sahibiz. Teessüf ettiğim şey daha o günlerden itibaren uçamamamızdır.

Bugün «uçan adam» sporu iyi düşünün, çabuk karar veren sıhhatli adam mânâsıdır.

Uçmada hiç bir tehlike yoktur vatanlaşlar. Eğer dizgin kullanmasını bilmeden ata binerseniz, volan kullanmasını öğrenmeden otomobil idaresine kalkarsanız aynı tehlike fazlasıyla onlarda da vardır. Bugün biz hepimiz uçmağa mecburuz, uçmayan sporcu bizden değildir.»

UÇUŞ TECRÜBELERİ BAŞLIYOR

Nutuktan sonra motörli tayyarelerin arkasına bağlanan plânörlerle uçuş tecrübesi yapılmasına başlandı. İlk olarak plânörücü B. Hilmi ve Mehmed uçtular. Havada burğu şeklinde, devrilme taklidi tarzında, ve geri uçma gibi çok muvaffakiyetli tecrübeler yaptılar. Motörü olmayan plânörlerle takla attılar. Evvelki gün parkta motörsüz tayyaresini Gülhaneparkında bir ağaç üstüne harikulâde bir manevra ile kurduran pilot B. Âli halk arasında büyük bir şöhret kazanmıştı. Herkes onu gösteriyordu.

ÖLÜM

Altıncı kolordu baş hekimliğinden emekli ALBAY AHMED CEVDET BORAL bu dünyaya gözlerini yumdu. Yurduna çok hizmetlerde bulunmuş olan bu sevgili ölüyü 15/3/937 pazartesi günü Kadıköyünde Talimhane sokağındaki 1 numaralı evinden kaldıracağız. Osman ağa camiinde öğle namazı kılınıktan sonra Karacaahmeddeki âile kabristanına defnedilecektir.

Münir Nureddin
ANKARA - YENİ
SİNEMADA
17 - 18 Mart
Yalnız 2 konser verecektir.

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları
Operet kısmı bu akşam
S. 20,30 da
SAZ. CAZ
Yazan: Ekrem Resid,
Müzik Cemal Resid.

Nihayet B. Âli de bir plânörle harikulâde akrobasi tecrübeleri yaptı.

PARAŞÜTLE ATLAMA

Şimdi paraşütle atlama tecrübelerine sıra gelmişti. Meşhur paraşütçü bayan Yıldız, B. Hüseyin, B. Hikmet, B. Vecihinin idare ettiği tayyareye bindiler.. yükseldiler. İlk olarak bayan Yıldız kendisini 800 metreden boşluğa bıraktı.

Yanında duran eski bir tayyareci: — Bu genç kızın boşluğa atışındaki sükuneti, soğukkanlılığı tayyareden bir görseniz.. diyor. Tayyarenin merdivenine çıkar, sanki evindeki ılık banyoya girer gibi kendisini boşluğa bırakır..

Şimdi bayan Yıldız paraşütünü beyaz bir şemsiye hâlinde açmış havada süzülüyordu.

Bayan Yıldız yere alkışlar arasında indi. Halk intizama riayet eden polislere rağmen koştu. Bayan Yıldızın sarılan ihtiyar kadınlar arasında ağlayanlar vardı. Bayan Yıldızın paraşütle indiği yerden hangara getiren otomobilin etrafı binlerce kişi ile dolmuştu. Kendisini otomobilden bin müşkülâtla çıkarmak kabil oldu. Bayan Yıldızla hangara girdik, konuşmağa başladık. Son derece mütevazı, gösterdiği cesareti hiçe sayan bir genç kız. Sordum:

— Bu kaçınıcı uçsunuz?

— Bu tam yirmi altıncı uçuşum.. En fazla atladığım irtifa 2,100 metredir. En az Ankarada Atatürkün önünde bir buketle 400 metreden atladım.. dört yüz metre atladığım mesafelerin en azıdır. Ve zannedirim ki bu bizde az mesafeden paraşütle atlama rekorudur. Çünkü mesafe ne kadar az olursa paraşütle atlama o kadar müşküldür.

— Sizi paraşütle atlarken hiç aneniz veya yakın akrabanız gördü mü?

— Annem ilk zamanlarda tayyareci olmamı pek tehlikeli buluyordu. Fakat şimdi aklı. Hayatta en büyük arzum annemi tayyareye bindirmektir. İznire gider gitmez onu tayyareye bindireceğim.

Ben paraşütle atlarken annem görmedi amma, yakın akrabamdan görenler çoktur. Hattâ ben paraşütle indikten sonra heyecanından ağlayan akrabalarım vardı.

— Kaç yaşındasınız?

— 335 tevellütlüyüm.. bir buçuk senedenberi tayyareciyim..

— Tayyareci olmak nasıl aklınıza geldi?

— Ben bir köylü kızıyım.. İzmirde «Cumaovası» köyündenim. İzmir hava meydanından kalkan tayyareler köyümüzün üstünden gayet yakından geçerlerdi. Tayyareler geçerken ben kendimi şaşırı, isim varsa hemen bırakır onları seyre dardım. Yakından bile bir tayyare görememiştım. Bütün emelim tayyareci olmaktı. İşime gücüm pencereden tayyareleri seyretmektim. Bir gün anneme:

— Anne ben tayyareci olacağım.. Dedim. Annem:

— Kızını bunu her yerde söyleme.. seni deli zannederler.. dedi. İzmir lisesinde okuduktan sonra musiki müallim mektebine girmek için Ankaraya geldim. Tam o esnada Havakuşu açıldı. Hemen imtihanı filân baktım. Çok sevdiğim kemanımı bile düşünmüyordum. Havakuşuna girdim.

Elimde bir buket olduğu halde 400 metreden Atatürkün önüne indiğim dakikadaki heyecanımı size anlatamam..

— Bugün heyecan duyduunuz mu? — İstanbul havasından mıdır bilmiyorum. Belki de artık paraşütle atlamak bana artık sürülen iskeleden Ada vapuruna geçmek kadar basit geldiğinden midir anlamadım hiç heyecan duymadım.

— Paraşütle atlarken boşlukta aşağıdakileri görüyor musunuz?

— Hem de teker teker.. o kadar kendime hâkimim.. Bence hava yerden daha az tehlikelidir. Ve paraşütle atlamak sokak kapımın eşliğinden atlamak kadar tehlikesizdir.

İstanbulda ilk defa paraşütle atlayan kadın uçucuya sordum:

— İstikbal için tasavvurlarınız var mıdır?

— Ne büyük emellerim var.. Şimdilik havadan ve tayyareden başka bir şey düşünmüyorum.

— Meselâ evlenmek..

— Şimdilik katiyen.. Plânörle asgari 10 saat havada kalarak, yani motörli bir vasıta başlanmadan bir rekor yapmak emelindeyim. Bu meslekten ayrılırsam katiyen yaşayamam..

Bayan Yıldızla teşekkür ederek ayrıldık. Şimdi grup halinde havada akrobasi yapıyorlar. Ve nihayet hep bir den grup halinde paraşütle atlayan genç Türk paraşütçüleri.

HAVA KUŞUNA YAZILMAK İSTİYENLER

Merasimin sonlarına doğru gençlerden ve orta yaşlılardan birçok kimseleler havakuşu erkânına müracaat ettiler, ve havakuşuna yazılmak istediklerini söylediler. Havakuşuna yazılı bir bayan 11 aylık çocuğunu göstererek:

— En genç uçucu oğlum olsun.. İleride tayyareci olacak.. onu uçururuz.. diyor.

Bayrama aid sözlerimizi bitirmeden evvel şu noktaya işaret edelim.

Şimdiye kadar halk bu tayyare bayramına görülmemiş bir surette rağbet etti. Ve havacılığa karşı halkın içindeki candan alâka insana büyük bir sevinç verecek derece idi.

Lâkin itiraf etmeli ki merasim hiç de bu büyük alâkaya uygun bir intizamla tertib edilmemişti. Halkın rağbeti göz önünde bulundurularak çok daha fazla tren hareket ettirmek kabilirdi. Nitekim tren bulamadıkları için merasime gelenlerin iki misli halk istasyonlarda kaldı. Bir kısmı da merasim bittikten sonra, seyirciler dönerken hıncahınc trenlerle Yeşilköye gidiyorlardı.

Sonra merasimin bir saat gecikmesi de halkı sabırsızlattı. Meydanda tek bir ses büyültücü âlet olmadığı için nutuk işitilemedi.

Havacılık bizim millî tezimizdir. Hava zır halka da havacılığa karşı sonsuz bir alâka var. Gönül ister ki bu alâkayı bu rağbeti zedeliyecek en küçük bir ihmalden sakınlam. Gelecek bayramlarımız bu seferki ile kıyas edilmeyecek kadar muntazam olmalıdır.

Bunu alelâde bir bayram şeklinde değil millî bir tez halinde mülâhaza etmeliyiz.

15,000 liraya satılık apartıman

Kurtuluş tramvay caddesi üzerinde ve durak yerinde altışar odalı üç ve üçer odalı üç yani altı daireyi ve altında bir dükkânı muhtevi güneşli, havadar iyi bir apartıman on beş bin liraya satılıktır. (Akşam) ilân memurluğuna müracaat. Telefon 24240

Selâmi İzzet

TIYATRO KONUŞMALARI

Her kitapçada bulunur. Fiati: 50 kurustur.

ÇELİK KARTALLAR JAMES CAGNEY (FRANSIZCA) MARGUERITE LINDSAY

LORETTA YOUNG BİR FRANCHOT TONE LEVİS STONE

KADIN YALANI

İlkbaharla beraber, sevimli küçük artist **ŞİRLEY TEMPLE** de **KIVIRCIK BAŞ** filmi ile **SARAY** sinemasına geliyor, bekleyiniz!

Bu akşam SAKARYA sineması
«Harp,i yaratan Nicolas Farkas'ın şayanı hayret filmi ve Pierre Frondaie'nin romanı»
FORT ARTHUR (Orjinal Fransızca kopyes)
Sinema şaheseri başlıyor. **BAŞ ROLLERDE: DANIELLE DARIEUX - ADOLF WOHLBRUK - CHARLES VANELS**
Telefon : 41341

SİYASİ İCMAL

Yeni Lokarno meselesi

Avrupa politikasında daima beraber yürümekte bulunan Almanya ile İtalya, garbi Avrupanın emniyeti için eski Lokarno yerine yeni bir misak akdedilmesi için İngilterenin beş ay evvel yaptığı müracaata aynı zamanda olmak ve mealleri müttahid bulunmak üzere cevaplarını verdiler. Bu cevapların gecikmesi İngilterenin müracaatı hakkında Almanya ile İngiltere arasında istizah ve izah yolu bir çok muhaberele vukuundan ileri gelmişti.

Almanya ile İtalyanın cevap veremelerine bakarak garbi Avrupanın emniyeti üzerinde alâkadar devletlerin artık kolayca uzlaşacaklarına hükmedilemez. Çünkü bu iki devletin nokta-i nazarları muhtelif cepheden İngilterenin ve Fransanın düşünceleriyle taban tabana zıttır. Fransa kendisinin Sovyetler ile akdettiği karşılıklı yardım misakını Avrupanın garb üzerinde bir anlaşma yapmaya mani olmadığı kanaatinde.

Almanya ile Lokarno misakını sırf Fransa - Sovyet ittifakından dolayı bozduğunu ve bu ittifak mevcut bulunduğunda ikisini de akdedemeyeceğini bildirmiştir. İtalya da aynı fikri ızhâr etmiştir.

İngiliz efkârı umumiyesi artık İngilterenin Avrupa kıtasının karasında eski Lokarno misakında olduğu gibi karşılıksız taahhüdler altına girmesine şiddetle muhaliftir. Eski misakta İngiltere Fransanın ve Almanyanın ve Belçikanın hududlarının muhafaza ve müdafasını taahhüd ettiği halde bu devletler İngilterenin emniyet ve muhafazası için bir taahhüd altına girmemişlerdi. Halbuki Lokarno misakının yenisi yapıldıncaya kadar İngiltere, Fransa ve Belçika arasında akdolunan muvakkat anlaşmada üç devlet karşılıklı olarak birbirinin emniyet ve muhafazasını taahhüd etmişlerdi.

Şimdi ise gerek Almanya gerek İtalya ancak eski misaktaki esaslar üzerine anlaşabileceklerini katî olarak bildirmişlerdir. Bu anlaşmaya göre Fransa ile Almanya birbirlerinin hududlarına tecavüz etmemeyi karşılıklı taahhüd etmişlerdi. İngiltere ile İtalya ise yalnız bu taahhüde kefil olmuşlardı. Belçika ise mutlaka bitaraflık istediğinden yeni misakta bu devlet harîf kalacaktır.

Feyzullah Kazan

DÜNYADA neler oldu? neler oluyor?

Görünmez kaza dedikleri...

San-Diyagoda bir panayır. Bu panayırda bir de yapma adam teşhir ediliyor. Bu adam safi çeliktedir ve insan gibi de her işi görüyor.

Halk yapma adamın teşhir edildiği pavyonun önüne birikmiş. Biri sahibine soruyor:

— Silâh da kullanıyor mu?

— Evet, bu hafta öğrettim.

Ve yapma adamın sahibi yapma adamı bir tabanca veriyor. Yapma adam ateş ediyor: Sahibini öldürüyor!.

Kimberley madenciliklerinden bay Fred beyan Della ile nişanlı. Her akşam Della maden civarında nişanlısını bekliyor. İş bitince elele verip geziyorlar.

Bir akşam, her zamanki gibi Della nişanlısını bekliyor. Fred madenden çıkıyor, nişanlısının boynuna sarılıp öpüyor... Ve öper öpmez ikisi birden havallanıyorlar...

Fred cebine bir dinamit tûbû koyduğunu unutuyor, nişanlısına sarılınca dinamit infilâk ediyor.

Kelük'da kocaman bir kuduz kediyi, terk edilen hayvanlar müessesesinin arabası alıyor ve müesseseye götürüyor. Orada, zehirli gaz odasında öldürecekler.

Kediyi odaya koyuyorlar, gaz musluğu açıyorlar... Derhal bir infilâk oluyor.

Haberli tren

Dünyanın en büyük mağazaları Amerikadadır. Bir mağazayı gezmek için en az bir saat vakit kaybetmek lâzımdır. Acele işi olan kimse, bu mağazadan alışveriş ettikten sonra, meselâ diğer bir ihtiyacını temin için mağazanın beşinci katına çıkmaktan imtina ediyor ve alışverişini başka bir güne bırakıyor.

Mağaza sahipleri bunu nazarı dikkate alarak, müşterilere kolaylık olsun diye, dükkanların içine elektrikle işliyen küçük bir tren yaptırmışlardır.

Müşteri mağazaya girer, istediklerini satıcı kızlardan birine söyler, kız bir kâğıda istekleri not alır, trene koyar, düğmeye basar; tren istenilen

eşyaların dairelerini dolaşır. O dairelerde emri alan tezgâhtarlar eşyaları toplayıp müşterinin ayağına getirirler. Bu kısa müddet zarfında da müşteriye çay veya limonata ikram edilir...

Hakkı yok mu ne yapsın?

Salamon, boynunu bükmüş, acı acı dert yanıyordu:

— Karabet işlis etti amma, beni de elli bin lira zarara soktu. Ona siparişlerini teslim edeceğim gün dükkanı kapadı.

— Mallar elinde ya, neden kaybettim diyorsun?

— Mallar elimde kaldı amma kaç para eder... O kötü, çirlik malları artık kimseye süremem...

Şahinşah Reza Pehlevi Hz.

İranın aziz bir gününün yıldönümü

Her milletin şerefli ve mesud günleri vardır. Fakat bazıları, bütün milletin kalbinde derin, temiz, saf, muhabbet hisleri uyandırdıkları için diğerlerinden daha ziyade aziz olurlar. İşte, İran milleti için Şahinşah Reza Pehlevi Hazretlerinin tevellüt tarihinin yıldönümü böyle bir gündür.

İrana, yirmi beş asırlık haşmetli tarihine layık bir hayat yaşatacak olan şahsiyet Savad-Kuh'da 15 mart 1878 tarihinde dünyaya geliyor.

On dokuzuncu asrın ortalarına doğru İranı gezen ve tarihini derin vukufıyla tedkik eden Kont Gobineau, İranı coşkun denizler ortasında bir kayaya benzetiyor. Hırçın dalgalar onu daima hırpalıyor, fakat hiç bir zaman yenemiyor!

Sosyolog, İranın o hazin devrinde o milletin o topraktan bir gün İranın kurtarıcısı çıkacağını anlamıştı. İşte o pek aziz günü İran milleti aşk ile kutluyor.

Bu yüksek şahsın destanını herkes biliyor. Bir milletin hayatında pek kısa bir zaman olan 12 sene zarfında bildiğimiz derin ve büyük eserini vücuda getiriyor.

Mer'î adetlere hiç bağlanmıyarak, en mühim inkılâbı başarıyor: Memlekete yeniden hayat veriyor. Metanetle devleti yeniden bina etmeğe koyuluyor. Bütün milletin enerjisini yüksek şahsiyeti etrafına topluyor, vatan sevgisini diriltiyor, çalmak aşkını herkese aşıyor.

Şahsi ve büyük dostu Atatürk ile birlikte iki dost ve komşu millet birbirine sıkı bağlarla bağlıyor.

Askerî, malî, iktisadî, kültürel sahalarda modern şekilde teşkilâtlandırıyor. Son sene zarfında bilhassa içtimai hayatta İran kadınlarına tanılan serbesti ile mühim bir inkılâp vücuda getiriliyor. Memleketin her tarafında kadın birlikleri kuruluyor. Şüphesiz bundan sonra İranda içtimai hayat daha ziyade canlanacak ve Şarkı söndüren ferdiyetçi zihniyet büsbütün kaybolup yerine, Avrupayı yükselten içtimai, umumi zihniyet kuvvetlenecektir.

Tabii bu zihniyetin köklenmesinde kültürel yükselme en mühim âmilidir. Kültür işleri sağlam temeller üzerine kuruluyor, bilhassa son sene zarfında Şahinşah Hazretleri şahsen müteaddit muallim mektepleri kışad etmişlerdir. Memleketin her tarafında halk mektepleri açılıyor. Geçen sene ikmal edilen üniversite randeman vermeğe başladı.

Ekonomik sahaya gelince, İranın şark ve şimali şarkısının petrol imtiyazının bir İran - Amerika şirketine verilmesi memleket için pek mühim bir servet ve iş membaı olacak.

Şimendifer inşası süratle ilerliyor. Hazer denizini Tahrân'a bağlayan hat Elboruz dağlarını aşarak Tahrana vardı ve resmi kışadî merasimle yapıldı. İran körfezinden ilerliyen hat Tahrana yaklaşıyor. Yirmi bin kilometrelik geniş şoseler bütün şehirleri birleştiriyor. ve böylece eski zamanlarda muazzam yollarla Uzak Şarkı Garbe bağlayan ve sonraları bakımsızlık yüzünden dünyanın büyük yolları haricinde bir kenarda kalmış olan İran bugün gene eski mevkîini moderne bir şekilde kazanıyor.

Böylece, Devletin şerefli mukadderatını metanetle sevkedene hükümdarına ve bütün ailesi efradına millet çözülmez bağlarla bağlanıyor.

O, milletin kuvvetinin canlı bir sembolüdür. Bütün İranlıların kalbi onun kalbi ile çarpıyor. Kederleri onun kederi, neşeleri onun neşesidir. Onda bütün bir milletin ruhu yaşıyor. Milletin serveti, şerefi, gururu, ümidi odur.

Bu aziz günde bütün milletin kalbinde pederlerine aşk hisleri, onu mesut görmek arzusu yükseliyor.

Taheri

Manisada bir futbol maçı

Manisa (Akşam) — Salihli ile Sakarya klüpleri karşılaştı.

İki saat süren bu maçı bütün seyirciler heyecanla takip ettiler. Nihayet Salihli bire karşı iki sayı ile Sakaryaya galip geldi.

Tıbbiye'nin 110 uncu yıldönümü büyük merasimle kutlandı

Doktor Mazhar Uzman bu münasebetle çok güzel bir nutuk söyledi

Eski irfan ocamız Tıbbiye mektebinin yüz onuncu yaşı dün büyük merasimle kutlanmıştır.

Merasime saat tam 14 de İstiklâl marşıyla başlanmıştır. Üniversite konferans salonu memleketin en büyük, en meşhur doktorları, tıbbiyeliler ile kaplıdır. Bir çok doktorlar:

— Hocam.. ver elini.. diye ak saçlı eski tıbbiyelinin elini öpüyorlardı.

Beyaz saçlı generalin heyecandan gözleri dolu dolu olmuştu.

İlk olarak kürsüye gelen tıp fakültesi dekanı profesör Nureddin Ali kısa ve güzel bir nutukla merasimi açtı, gelenleri selâmladıktan sonra sözü ordinaryüs profesör Mazhar Nzmâna terkederek:

Mazhar Uzman cumhuriyet doktorlarından memleketin beklediği hizmetleri anlatan güzel bir nutuk söyledi, dedi ki:

— Hekimlik vazifesi yalnız ve sadece hastaya ilâc vermek, hastanın ızdırabını dindirmek, hastalığı iyi etmek-

ten ibaret değildir. Hekimin vazifesi çok büyüktür. Doktor halkın yalnız hastalık zamanında değil iyilik ve sağlık zamanında onun en iyi müşaviri, ona en yerinde bilgileri öğreten hocasıdır.

Cumhuriyet doktoru her gittiği yerde konferanslarla, sözlerle halkı irşad etmelidir. Hekim o derece büyük bir kuvvettir ki bir çok müstemlekeci devletler gözleri olan memleketlere misyonerlerle beraber olan doktorlar gönderirler.

Netekim bizim memleketimize de Osmanlı imparatorluğu zamanında yüzlerce ecnebi hekim gönderilmiş ve müstemlekeci devletler namına propagandalar yapmışlar. Halkımız ilmi büyük bir propagandaya muhtaçtır. Bunu da siz cumhuriyet doktorları yapacaksınız.

Bundan sonra profesör Ekrem Şerif, profesör Tefvik Remzi güzel birer nutuk söylemişlerdir.

Doktor Rahmi Duman doktorluğa ve doktorlara dair bir şiir okumuştur.

Talebeden bay Fehmi ve Lebib de arkadaşları namına çok hararetlî nutuklar söylemişlerdir.

Gece tıbbiyeliler güzel bir balo vermişler, sabaha kadar eğlenmişlerdir.

İnşaat malzemesi fiyatları çok yükseldi

Şimdi bir bina, geçen senelere nisbetle yüzde 20 fazlaya mal oluyor

Son günlerde inşaat malzemesi fiyatları çok yükselmiştir. Bilhassa inşaatta kullanılan demir potreller ve diğer madeni malzeme fiyatları yüzde seksen nisbetinde artmış bulunuyor.

Bundan bir ay evveline kadar tonu 75 liraya alınan demir malzeme bugün 125 liraya kadar fırlamıştır. Fiyatlar bir gün içinde birkaç defa yükselmektedir.

Levha bakır fiyatları da artmıştır. Bakırın tonu 75 İngiliz lirası iken şimdi 115 lira olmuştur. Çivi fiyatları da yükselmektedir.

Alâkadarlar madeni inşaat malzemesi fiyatlarının artmasına sebep olarak dünya demir stoklarının geniş miqyasla silâh imaline sarfedilmesini ve bu yüzden birçok memleketlerin demir siparişlerini kabul etmemesini göstermektedirler.

Bundan başka zaten yüksek olan demir fiyatları bizde piyasanın kontrol edilmemesi yüzünden tüccar tarafından da bir miktar arttırılmaktadır.

Diğer taraftan en mühim inşaat malzemesi olan kereste fiyatları da yükselişini muhafaza etmektedir.

Kendisiyle gördüğümüz tanınmış bir mimar inşaat malzemesi fiyatlarının artması münasebetiyle şunları söylemektedir:

— Bugün bir binanın umumî maliyeti geçen senelere nazaran yüzde 20 fazlalaşmış bulunuyor.

İnşaatta kullanılan bütün malzeme fiyatları çok yükselmiştir. Bilhassa bir demir buhranı vardır. Onun için inşaat bugünlerde azalmıştır. Hattâ hususî inşaat hemen hemen yok denecek kadar azdır. Artık ev yapmak kâh bir iş olmaktan çıkmıştır. Ev yaptıran birçok kimseler borçlarını ödeyememektedir.

Bundan başka eski rayicilerle hazırlanmış olan devlet binalarına ald keşifler bugünkü piyasaya nazaran düşük olduğundan münakasalarla işler ihale edilememekte ve keşifleri değiştirmek zarureti hasıl olmaktadır.

İnşaat malzemesi piyasanın yükselmesi ellerinde mühim inşaat olan müteahhidleri çok zarara sokmuştur.

Heyet vekilinin beş kattan fazla bina inşasını yasak ettiğini yazmıştık. Bundan başka yeni şehir planı yapılan-

caya kadar çıkmaz sokaklarda yeniden bina yapılması veya mevcut binaların esash surette tamiri yasaktır. Ancak bu çıkmaz sokakların imar plânında genişletilip ibka edileceğine dair belediye kânaat gelirse o zaman bina inşaa ve tamirine müsaade edilebilecektir.

Cihangirde yapılacak binaların iki tarafında üçer metre boşluk bırakılması muvafık görüldüğünü yazmıştık. Bu karar anfi şeklinde olan diğer bazı semtlerde de tatbik edilecektir. Denizden bakınca bu binalar çok güzel görünecektir. İleride Cihangirde bir park da tesis edilecektir.

Erzincan belediyesinin yeni şehir planı yapıncaya kadar inşaatı yasak ettiği hakkındaki haber üzerine İstanbul'da tahkikat yaptık. Şehrimizde böyle bir şeyi düşünülmediğini öğrendik.

B. Mussolini Trablusta

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

kadar inşa edilen sahil yolunun Tunus ve Mısır aleyhinde stratejik maksatları istihdaf ettiği fikrini reddetmektedir.

Roma 11 — İtalyan gazeteleri, B. Mussolininin Trablus seyahati ve İtalyan filosunun Trablus sahillerinde yapacağı manevralar münasebetiyle ecnebi gazetelerinde çıkan makalelere cevap veriyorlar. Gazeteler diyorlar ki:

«Bir kısım ecnebi matbuat bu seyahati ve bilhassa İtalyan filosunun Trablus sahillerinde manevra yapmasını İngiltere aleyhinde bir hareket sayıyor. Halbuki İtalya, 2 kanunusani imzaladığı anlaşmadanberi İngiltere aleyhinde sayılacak hiç bir harekette bulunmamıştır.

İngiltere, şimdiye kadar Cebelütta- rık ile Süveyş kapatmak esasına müstenid birçok manevralar yapmıştır. Binaenaleyh İtalyanın Trablus sahillerinde Tobruk limanı esas olmak üzere manevralar yapması hiç bir zaman İngiltere aleyhinde bir hareket sayılmaz. İngiltere ile bir anlaşma yapmakla İtalya Akdenizde manevralar yapmayacağını taahhüd etmiş değildir.»

PAZARTESİ KONUŞMALARI

Tıbbiyenin yıldönümü

14 mart dünkü pazar günü, Türk münevverleri, Tıbbiye'nin 110 uncu yıldönümünü kutladılar. Kültür hayatımız bakımından yakın tarihimizi gözden geçirmeye ve bugünümüzü daha iyi anlamaya imkân veren bu yıldönümlerini sevinerek karşılamamak elden gelir mi? İrfan kurumlarımızın geçirdiği hayat safhalarını münevver ve halk, böyle vesilelerle öğrendikçe onların ne büyük emeklerle var olduklarını daha iyi anlayacak ve kıymetlerini daha iyi bilecektir.

Bizde medrese dışında modern tahsil, 1795 de açılan mühendishane ve onun bir şubesi olarak kurulan bahriye, 1826 da açılan Tıbbiye ve 1835 de açılan Harbiye mektepleriyle başlar. Bu dört müessesenin de kurulmasında en büyük aml, XVII. ve XVIII. ci asırlarda Osmanlı ordularının birbirini üzerine uğradıkları yenilmeler dolayısıyla ordunun teknik, bilgi ve inzibat bakımından kuvvetlendirilmesi ihtiyacı olmuştur. İlk erkâniharplerimizi veren mühendishane, deniz zabıtlarımızı yetiştiren bahriye, bilhassa orduya hekim veren tıbbiye ve kara zabıtlarımızı yetiştiren harbiye işte bu düşünce ile kırk senelik bir devre zarfında kurulmuşlardır.

Umumi görünüşüne bakıldığı zaman bu dört müessesenin aslında askerî mahiyette olduğu görülür. Bu da Türkiye'ye modern müsbet ilmin askerlik yolu ile girdiğini isbat eder. Hakikatte, bugün mevcut mesleklerin en kuvvetlisi de askerlik ve ilk zamanlarında onun bir parçası gibi başlayan hekimlik değil midir? Bunda hem kıdem, hem de bu müesseselere diğerlerinden daha çok olarak verilen emek ve ehemmiyet müessir olmuştur. Netice olarak milletler arası kıymette adamlarımız, bu mesleklerden yetişmiş; en büyük devlet adamlarımız askerlik içinden çıkmış değil midir? Bir takım asımanî düşüncelerden kurtulup olana olduğu gibi görmek melekelerini insan zekasına en salâhiyetle veren müsbet ilmin, yalnız bilgi olarak değil, bir hayat unsuru olarak ne kıymette ve ne ehemmiyette olduğunu şu kısa mülâhaza bile bize isbat eder sanırım.

Hemen hatırlatalım ki, bugünkü hekimlerimizin ağabeyleri, teşrih dersini bir zamanlar resim üzerinde okumuşlar, kadavra üstünde çalışmışlardı. Şimdi bize izahı çok güç gelen bir tederis zaruretinin sebebi, bunun dine muhalif olması endişesi idi. (1254-1848) senesi Tıbbiyemizin tarihinde mühim bir tarihtir. Çünkü profesör Bernard, teşrih dersini kadavra üzerine verebilmek müsaadesini ancak bu yıl alabilmişti. Değil o zamanlar, hattâ bizim çocukluğumuzda bile ölümlerle uğraştırmam diye evladını tıp tahsilinden meneden babalar, analar çıktı. Bu itibarla Tıbbiye, ilim yolla lâik düşüncü memleketimize sokmakta büyük

bir hizmet etmiştir.

İkinci Mahmud'un açtığı Tıbbiye ilk zamanlarda ancak talebesile bir Türk müessesesine benzetilebilir. Çünkü hocaları Fransız, Rum ve Ermeni idi. Tedrisat fransızca yapılmıyordu. O zamanın ejderha gibi her yeniliğe saldıran taassubuna şöyle bir sebep söylenilerek fransızca tedrisat yapılması mazur gösterilmek istenmişti:

«Bizde tıp fennine dair yazılmış kitap pek çoktur. Avrupalılar da ilk zamanda bu kitaplardan istifade etmişlerdir. Bu kitaplardan esas arapçadır ve Avrupalılar bu kitaplardan faydalananı tıbbi ilerlettikleri halde islâm üleması bunu yapmamış, arapça tıp istilâlarını bilen adamlarımız da azalmıştır. Arapçadan türkçeye bunları çevirmekten ise esasen arapça kitaplarından istifade eden Avrupalılarınkilerini almak daha doğrudur.»

Bu hal 20 seneye yakın bir müddet sürdükten sonra Mektebi Tıbbiye Nezaretine tayin edilen Cemaladdin efendi zamanında, 1957 de arapça ve farsça tedris edilmek üzere bir sınıfı mahsus teşkil edilmiştir. Bu sınıfın açılmasında gözetilen gaye, Avrupalıların eski yunanca ve lâtinceyi ilim istilâhları yapmakta klâsik birer dil kaynağı saymalarına karşı bizim arapça ve farsçayı öğrenmemiz düşüncesi idi. Fransızca olarak okunan tıp kitaplarındaki istilâhların arapçaları bulunacak ve bu suretle türkçeye tercümeleri yapılabilircekti.

Bu teşebbüs, ilk ağızda ecnebi, Rum ve Ermeni muallimlerin mümanaatine ve şiddetli hücumlarına uğradı. Onlar, pek güzel zümrelerdi ki dersler türkçe olunca kendilerinin vücudüne kuzum kalmıyacaktı. Bir tarafta Mösyo Baroci, Kostantin Kara Dodori, Servisen efendiler, diğer tarafta Kırmızı Aziz, Vahid, Hüseyin Remzi, Servet, Nedim, İbrahim Lütfi ve Bekir Sıdkı beyler vardı. Bu mevzuda mektep nazırı Salih efendile bu münakaşalara yazılarıyla karışan Namık Kemalın adlarını da diğerleriyle beraber saygı ile yad etmek borcumuzdur. Nihayet (1286) da mektepte tedrisatın türkçe olması tekarür etti. O zaman Tıbbiye beş sene idi; her sene bir sınıftan fransızca kaldırılarak yerine türkçe tedrisat konmuş oldu. Böylece otuz beş seneden fazla bizde tıp tedrisatı fransızca yapılmıştır.

Demek tıp fakültesi kuruluşundan sonra tamamiyle millî bir mahiyet kazanabilmek için otuz bu kadar sene bir tekâmül devresi geçirmiştir. Sene adelerini geliş güzel söyleyelim ve bu sayıların zaman içindeki seyrini de hayalimizde canlandıralım. Bir müessese kolay kolay tekevün etmiyor. Etmediği için gözlerimiz onun üstüne titiriyor. Ne zaman hasta olsun veya bir hastalık işle alakadar bulunsam, ne zaman bu mevzuda bir konuşmaya iştirak etsem, bu Türk ilim müessesesini, onun

Zehirli gaz maskesi

Kızılay ucuz halk maskeleri için tetkikat yapıyor

Ankara (Telefonla) — Kızılay maske fabrikasının yapılacak ucuz halk maskelerinin tipini tesbit etmek üzere yapılmakta olan tecrübeler devam edilmektedir.

Şimdiye kadar yapılan tecrübeler halk maskelerinin evvelce tesbit edilen asgari fiatten daha aşağı bir fiatle satılabileceğini göstermiştir.

Kızılay cemiyeti halk maskelerinin mümkün olduğu kadar ucuz bir fiatle satışa çıkarılmasına bilhassa ehemmiyet verdiğinden en ucuz maske tipi bulunduğuna kanaat hasıl oluncaya kadar tecrübeler devam edilecektir.

Halk maskeleri için evvelce tesbit edilen asgari fiat 7,5 lira idi.

İleri gelenlerini, talebesini, hocasını, onu kuran ve koruyanları hayır ile yadedirim. İçimden onlara sevgi ve minnet duyuyum.

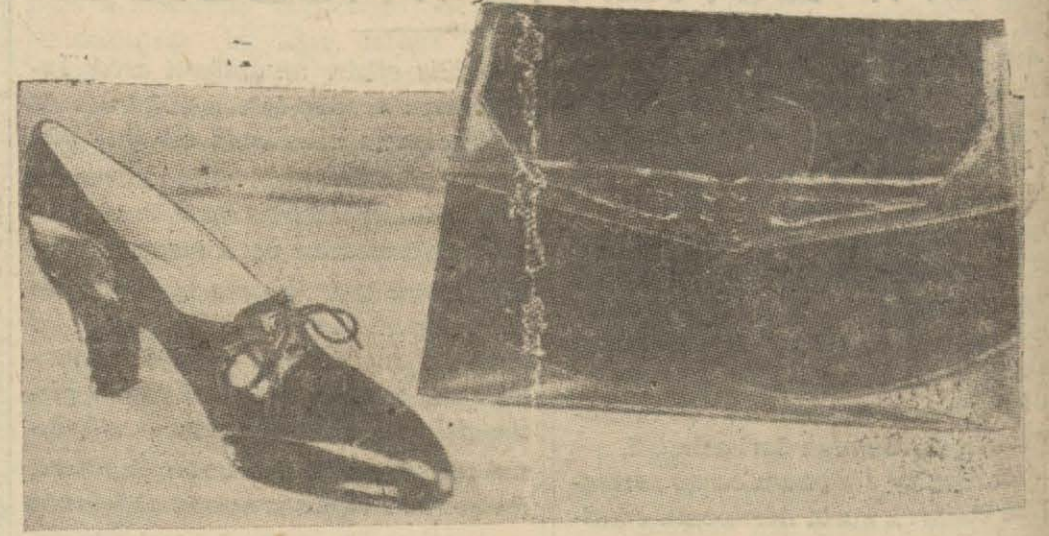
Umumi hayatımızda Tıbbiye, yalnız ilim yolunda hizmet etmekle de kalmamıştır. Orası hür fikirlerin, istidat düşmanlığının bir ocağı olmuştur. Abdülhamid devrinde, ilmin pashâ düşüncelerden temizlediği bu genç Türk dimağları, memleketi müsallat olan bu sultanın kör, karanlık, cahil ve gafil idaresine isyan etmekten geri durmamıştır. Her türlü ızdıraba, yoksulluğa katlanarak mücadele eden, memleketi terke mecbur oldukları halde gurbet illerinde gene memleketin saadeti uğruna çalışmaktan çekinmeyen bu yurdaşlarımızı kim hürmetle anmaz?

Cumhuriyet devrinde tıbbiyemiz, hayatın en mesud zamanını yaşıyor. Maddî ve manevî bütün gelişme esbabını hazırlayan ve bunda hiç bir fedakârlıktan çekinmeyen cumhuriyet hükümetimizin bu itina ve dikkatine karşı bu müessesemizin dükkünden daha verimli olma çalışacağı şüphesizdir. Bu verim, kıymetini iki cephe olarak gösterecektir: Kemmiyet ve keyfiyet. Memleketimizin hekime ihtiyacı mahlûm. Bu ameli ihtiyaç kadar milletler arası kıymette âlimlerimize ne derece muhtaç olduğumuz da cümlece teslim edilmiş bir hakikat. Şimdiye kadar hekimlik şahadetnamesi almış 4710 doktorumuzdan 1242 sinin cumhuriyet devrine isabet ettiğini gazetelerde memnuniyetle gördük. Cumhuriyetin ilânına kadar geçen 97 senelik devrede vasatı olarak beher seneye 36 mezun düşüyor. Halbuki cumhuriyet yıllarına vasatı olarak 96 mezun isabet etmektedir. Bu işin yalnız bir sayı meselesi olmadığını, aynı zamanda genç doktor namzedelerimizin ilmi liyakatlerinin de bu nisbette yükseldiğini bulunacağımızı bizden daha ziyade onları yetiştiren yüksek ilim adamlarımızın takdir edeceğinde şüphemiz yoktur. Onun için kendimiz hekim olmadığımız halde bu noktaya emniyet ederek alınan neticeden büyük bir sevinç duymaktayız.

Hasan Âli YÜCEL

KADIN KÖŞESİ

Çanta ve ayakkabı

Siyah podösiyet ve ruganlı karışık çanta ile ayakkabı.

Taşova tütünleri bu sene çok iyi

Satış başladı, piyasa hararetlidir

Erbaa (Akşam) — Bütün dünya tütünçülük âleminde kendisine nefaseti le ehemmiyetli bir yer temin eden Taşova 937 rekoltesi bu yıl daha temiz olarak idrak edilmiştir. Taşova (Tokat, Niksar, Erbaa) bölgesinde bu yıl (3,200,000) kilo kadar satışa elverişli tütün vardır. Bu miktarın «2,300,000» kilosu Taşovanın tütün merkezi (Erbaa) da bulunmaktadır.

Tütünler gerek kemiyet, gerek keyfiyet bakımlarından aranan evsafıdır. Mıntakanın en mühim gelir kaynağı olan mahsulün satışları Erbaada 1. K. sanide, Niksarda 1 martta filen başlamıştır. Tokattan beş, on güne kadar başlayacağı umulmaktadır. Erbaadaki fiyatlar iyidir ve piyasa hararetlidir. 169 kuruşa kadar fiat kaydedilmiştir. Yaka tütünlerinin daha yükseleceği tahmin edilmektedir.

Ahıcılar başta inhisarlar idaresi olmak üzere, Türk tütün limited şirketi, Austro-Türk Ş. Mustafa Mirza, Şevki Önder, Hâkim oğulları, Şahin oğulları, Abdi Fuat ve Kadri Kut, tütün firma ve müesseselerile daha üç, beş yerli müesseseden ibarettir. İlerde bir iki ehemmiyetli tütün şirketini de piyasaya iştirak edeceği ümit edilmektedir.

Erbaada ziraat işleri

Erbaa (Akşam) — Köy kalkınma işleri dolayısıyla dağlarda yetişen birçok yabancı ağaçların aşılınması ve köyletimine birer tohum temizleme makinesi alınması, mücadele işlerine önemle devam edilmesi kararlaştırılmıştır.

Kazada altı yüz domuz itlâf edilmiş ve bu vaziyetten köylülerimiz çok memnun olmuşlardır. Ziraat memuru kaymakamın buyruğu ile domuz mücadelesine çıkması ve Bidevi, Çermik, Buladan, Dornus, Darmaderesi köylerinin iştirakile süre avı yapılmıştır.

Şark vilâyetlerinde imar hamleleri

Hastane, banka, Halkevleri binaları, memur evleri ve 14 şehirde elektrik tesisatı yapılacak

Trabzon 13 (Akşam) — Üçüncü umumi müfettişlik mıntakasında hummalı bir imar kalkınma faaliyeti vardır. Erzinan, Erzurum ve Kars şehirlerinin haritaları devlet tarafından yapılacak, Trabzonda olduğu gibi Erzurumda da bir devlet hastanesi, Ziraat, İş bankaları binaları, memur evleri, Belediye bankasının yardımıyla 14 şehirde elektrik tesisatı yapılacaktır.

Rizede yetiştirilen çayların sürümü ve istihsalı artırılacak, hayvan cinsleri ıslah edilecek, yağlılık ve peynircilik inkişaf ettirilecektir.

Erzurumda 65,000, Karsta 50,000, Bayburtta 20,000, Artvinde 45,000 lira sarfille 937 yılı içinde modern Halkevleri yapılacak, doktorsuz bütün kazalara doktor gönderilecek, Erzinanda da sulama işlerine başlanacaktır.

Çukurova tarlalarında faaliyet

Adana (Akşam) — Çukurova tarlalarında hummalı bir faaliyet vardır. Pamuk tarlalarının sürümleri bitmek üzeredir.

Bölgede havalalar son günlerde ılışmıştır. Hararet düşmezse gelecek hafta çıkırların (pamuk tohumları) ekilmesine başlanacaktır. Bu yıl bütün Çukurovada, Klevland pamuk tohumu ekilecektir. Bu arazi 600,000 hektar kadar tutmaktadır. Amele ücretleri bu yıl bir az yüksektir.

Maarif vekili Ankaraya döndü

Bir haftadanberi şehrimizdeki maarif müesseselerini teftiş eden maarif vekili B. Saffet Ankan dün akşamki ekspresle Ankaraya dönmüştür.

KIRILAN BEBEKLER

Tefrika: No. 49

Nakleden: Zeyneb İdil

Gardrobundan en zarif, en göze çarpan elbisemi çıkardım. Bugün mümkün olduğu kadar güzel görünmek için aynanın karşısında saatlerimi öldürüyorum. Ne budalaca bir düşünce! Aklıma Şuşutun okuduğu bir kitap geldi. Tek bir ümidim, en küçük bir hayalim olmadığında halde güzel görünmek istiyorum. Tuhaf değil mi bu sabah yüzüm hoşuma gidiyor, onda yeni bir cazibe, hayatın bütün çirkinliklerinden sıyrılmış, uzaklaşmış bir mâna buluyorum. Aynanın karşısında kendi kendime yeni evlilerin ellerini nasıl sıkacağımı hesaplıyorum. Beş on defa tekrar ettiğim provadan sonra yüzüme aynı zamanda nefret, istihza, mütasama dolu bir mâna vermeğe muvaffak oldum. Meğer ben ne metin bir insanmışım, bu derece kuvvetli olacağımı dünyada tahmin etmezdim.

Dudaklarımı boyarken Şuşut içeriye girdi. İlk söz olarak:

— Bu düğüne gitmemelisiniz.. dedi.
— Gidip gitmiyeceğimi şimdi görürsün Şuşut.

Kararımın karşısında mavi ceylanı-

mın gözleri yaşardı. Boynuna sarıldım: — Beni henüz iyi tanıyorsun Şuşut.. dedim.

Evet Şuşut hakikaten beni tanıyor. Gözlerine biriken yaşlar, buruşan yüzü, kararından ne kadar çok korktuğunu açıkça söylüyorlar. Mevzuu değiştirmek için:

— Hazır işin yokken elbisemin bellilik.. dedim.

Titriyen elleri çekinerek kumaşın üzerinde dolaştı.

Bay Mehmedler şimdi samimi ahabımız oldukları için küçüklü büyüklü bütün ev halkı düğüne gidiyoruz. Ben, babam annem ve Jüldenin bindiği otomobile bindim. Şu anda kanımdan sayılan bu üç insana o kadar uzakım ki... Onlar için bu düğünün diğerlerinden hiç farkı yok. Annem sık sık yüzüme baktığı halde aklımdan geçenlerden tamamiyle bihaber. Hattâ küçük kardeşim Jülide birkaç zamandanberi bay Zühtünün oğlu Nedime hoş görünmek için elimden geleceği esirgemediğim iddiasında. Eğer hak-

kati bilmiş olsalar kimbilir bay Mehmedlere karşı ne tavırlar takınacak, düğünlerine gitmemekle beraber inceden incede ne türlü hakaretler edecekler. Ben mümkün olduğu kadar tabii görünmeğe çalışıyorum.

Otomobile bindiğimizden beri babam ilk söz olarak:

— Necdet de amma açık göz şairmiş, doğrusu iyi ticaret yaptı.. dedi.

Sevişerek evlenmelere karşı elân hürmet besleyen annem babamın fikrine:

— Yanılıyorsunuz! diye itiraz etti.

Sanki biraz evvelki sözü söyleyen kendi değilmiş gibi babam:

— Doğru, dedi çok değerli bir genç.

— Elbette.

Babam Necdetten bahsederken dudakları gizli bir kinî âdetle güçlülük saklıyor. Kalbim çarparak yüzüne bakıyorum, o da, eldivenlerini güçlülük ilekleyip sık sık aynadaki Jülideye göz atan küçük kardeşimi dikkatle süzüyor. Jülide bugün ilk defa olarak uzun ipekli çorap giydi, saçlarını belli belirsiz berbere tarattı. Bu büyük değişiklikler için kardeşim Necdetin düğününlü daima hatırlıyacaktı.

Tokatlıyanın önünde otomobilimiz durduğu zaman kapıda büyük bir kalabalık vardı. Güçlülük içeriye girebilirdi. Annem aynada saçlarını düzeltirken gözleri yaşardı. Stüheylyayı hatırladığına eminim. Ben de şu dakika

ablammın mukadderatına ağlamamak için kendimi güç tutuyorum.

Büyük salona girilen kapının önünde Necdetle Emel durmuş tebrik edenlere cömertçe gülerken teşekkür ediyorlardı. Bir an evvel ellerini sıkmak için kalabalığı itmeğe başladığım halde yakınılasınca ayaklarım durdu, en küçük azama kadar her yerim titriyordu. Beyaz duvakların içinde bir melekten daha güzel duran Emelden kaçmak için ne bekliyordum? Bir mucize veya kalabalığın itmesiyle onlara yaklaştım. İnsan dimağının sarfedeceği en şiddetli bir azimle kendimi topharak Emelin iki yanaklarından öpüp:

— Çok mesud ol.. dedim.

Sıra Necdete gelmişti. Tavandan düşen sahte ziyanın altında bugün çok daha iri çok daha şaşkın görünüyordu. Elimi uzattım. İkimizin de bu anda aynı düşüncelerle çarpındığına eminim.

— Candan tebrikler!.. dedim.

Necdetin yüzü gerildi ve:

— Çok nazıksınız, teşekkür ederim.. diye cevap verdi.

Çok nazık olduğumu bugün ben de anladım... Benim için düğün, merasim her şey bu kelime ile bitti; kalabalığı iterek salona girmeğe çalışırken son bir defa daha döndüm Necdete baktım.

Gene uzatılan birçok elleri gülmeliyere sıkıyordu. Bana mı öyle geldi bilmem, yüzü biraz evvelki şaşkınlığı kaybetmiş, tamamiyle sakinleşmiş, bu dakikadan itibaren vicdanı lekesez bir adam şeklini almıştı.

Salonda epi bir müddet Fazileti aradım. Çocuğu için gelmemiş olacaktı. Hayatta her şeyi doğru yoluna koyan garip bir el var. İki aydan beri Faziletten tek bir mektup almadım. Acaba kardeşinin bana karşı olan hareketinden mi utanıyor? Evet eminim, çünkü Faziletle ben birbirini seven, birbirine asla kırlanmamış iki arkadaştık. Bu müddet zarfında ondan alacağım herhangi bir mektup belki bu büyük arkadaşlığı temelinden sarsacaktı.

Elim çememde Fazileti düşünürken arkamda ayakta duran çok iyi giyimli bir bay yanındaki kadının kulağına eğilerek:

— Damadın babası uşaktı, çok iyi hatırlarım amcamın evinde iş gördü dedi.

Kadın kahkahalarını dudaklarına götürdüğü mendilli ile boğdu.

Herkes eğleniyor, gültüyor, dans ediyor. Salonun en sonundaki masada Şuşut, Jülide, Jüldenin Adadan beri peşini bırakmayacak çapkın gözlü piknik arkadaşı, ben oturuyoruz.

(Arkası var)

Bir tayyare uçuşa hazırlanırken

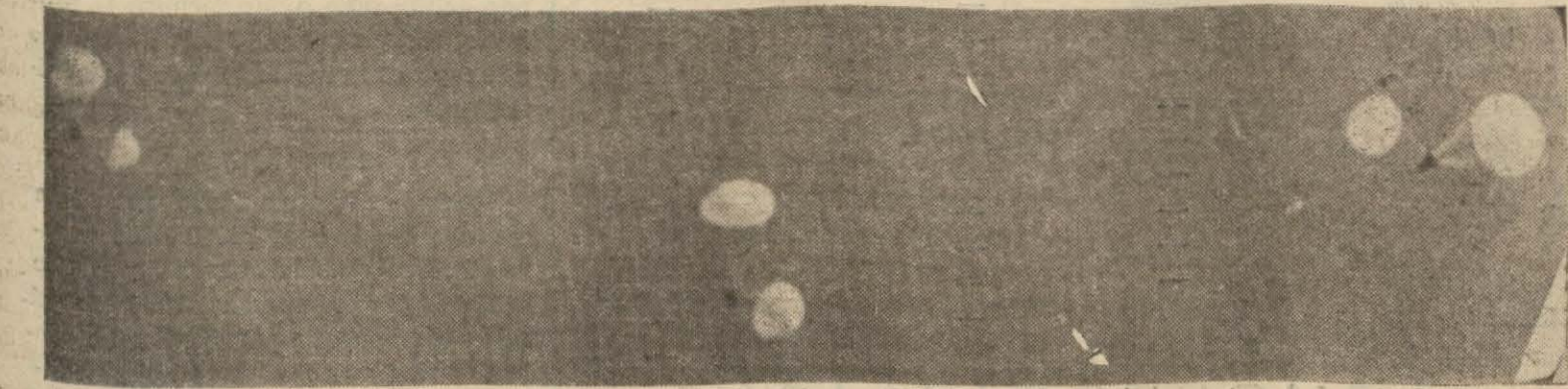
Tayyareden atılan bir paraşütcü yere inerken, indikten sonra ya paraşütünü toplarken

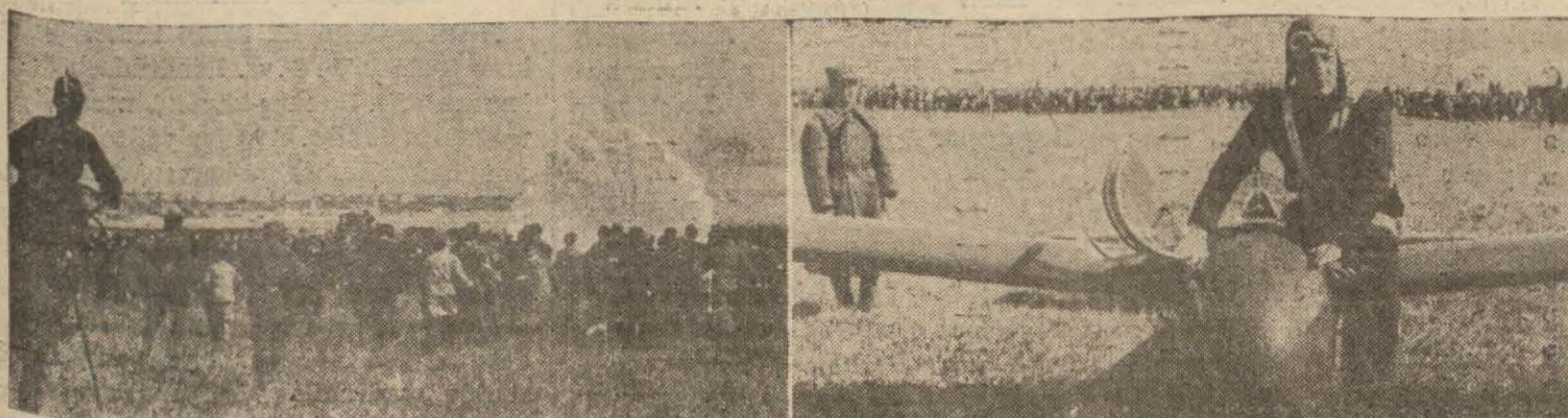
Dünkü hava bayramındaki kalabalık

Paraşütcü bayan Yıldız tayyareye binerken

Üç paraşütcü birden tayyareden atladıktan sonra aşağıya iniyorlar

Solda bir araştırmacı yere indikten sonra, sağda bir plânörün plânöre binerken

«İttihad ve Terakki» nin son devirlerinde suikastlar ve entrikalar Cemiyet nasıl battı? Teceddüd fırkası niçin doğdu, nasıl dağıldı?

Tefrika No. 41

Yazan: Mustafa Ragıp

Enver paşa, etrafında dönen entrikalardan ve propagandalardan haberdar değildi

Said Halim paşanın nasıl birdenbire istifa ettiğini ve Talât beyin nasıl sadarete geçtiğini sırası gelince aşağıda kaydedeceğim.

Talât beyin hükümet işlerinde en büyük rakibi olan Enver paşa, daha harpten evvel harbiye nezareti mevkiini işgal ettiği andanberi, kendisini çok kuvvetli, şahsî nüfuzunu memlekette mevcut olan bütün kudretlerden yüksek görüyordu.

Gerçi Edirnenin istirdadından sonra İzzet paşayı (mütareke bidayetlerinde s.razam olan) istihlâf ederek harbiye nazırlığına geçmesi - başta Talât bey olduğu halde - bir kısım İttihadçılarla (Merkezi umumî) nin şiddetle itirazlarına sebebiyet vermiş, fakat bu itirazlar hükümsüz kalarak harbiye nazırlığına geçtikten sonra Enver paşa, artık memlekette maddî, manevî her türlü zümre ve teşekküllerin, her kuvvetin kendisine tâbi ve muti olacağına kanaat getirmişti.

Enver paşada bu kanaat o kadar kökleşmişti ki Almanlarla ittifak ederek harbe girmeye diğer iki arkadaşı - Cemal paşa ve Talât bey - birlikte karar verdikleri zaman Enver paşa, ne kabine arkadaşlarının, ne (Merkezi umumî) nin, hattâ resmen devletin bütün siyasetinden mesul olan sadrazamın reylerini ve muvafakatlarını almağa lüzum görmemiş ve Alman amirali Suşon ile anlaşarak Osmanlı filosunun Karadenizdeki Rus limanlarını bombardıman etmesini emretmişti.

Harbe girdikten sonra da dilediği ve lüzum gördüğü gibi hareket etmekten çekinmeyen ve Alman (Karağâhi umumî) şinin Türkiye'ye ait harp plânlarını tatbikte büyük faydalar tasavvur eden Osmanlı ordusunun bu genç başkumandan vekili, artık memleket dahilinde idare ve hükümlerine ses çıkarmak bir kuvvet mevcut olabileceğini havsalasına şüddetliyordu.

ENVER PAŞA, EN TEHLİKELİ ZAMANLARDA ARKADAŞLARINI TECRÜBE ETMİŞTİ

Enver paşa, böyle bir kanaat beslemekte haklı idi. Çünkü sınıf arkadaşları henüz kaymakam, hattâ binbaşı rütbesinde bulundukları halde o, yalnız harbiye nazırı olduktan sonra değil, daha harbiye nazırı olmadan, kendisine tâbi bir İttihadçı zümrenin yardımıyla dilediğini yaptırmış, memleketin dahilî siyasetinde rol oynamıştı: «Babilî baskını», Edirnenin istirdadı teşebbüsü, hattâ kendisinin harbiye nezaretine geçmesi hep kendisine merbut bu zümrenin ileriye atılmasıyla, kendisiyle beraber yürümesiyle temin ettiği muvaffakiyetlerdi.

Enver paşanın istinad ettiği bu zümre, henüz ordu ile alakasını kesmiyen, yahut askerlikten çekilen eski silâh arkadaşları idi. Enver paşa, bu genç zabitelerin çoğile meşrutiyetten evvel, eşkiya takibinde beraber çalışmış ve meşrutiyetin istihsalinde beraber hareket etmişti. Bir kısmı da bu harekete iştirak etmemekle beraber, ötedenberi kendisinin şöhretine bağlı zabitelerdi.

Harbiye nazırı, senelerdenberi bu arkadaşların kendisine karşı bağlılıklarının derecesini fliyat sahasında, en tehlikeli anlarda tecrübe etmiş ve hiç bir defasında inkisara uğramamıştı. Maksat ve emellerini bu zümrenin müzaheretle yürütebilen Enver paşa, harbiye nazırı olduktan sonra, bütün ordu teşkilâtının kendi emri altında bulunduğuna emindi.

Bu kadar kuvvetli vaziyette kendisini gören Enver paşa, devletin harbe iştirakinden sonra artık devlet mukadderatında kendisinin yegâne nazım ve hâkim olduğuna kanaat ge-

tirmiş ve bütün icraatında bu kanaatle hareket etmişti.

EN BÜYÜK SELÂHİYETLER ENVER PAŞANIN ELİNDE İDİ

Esasen gerek çıkarılan kanunlarla gerek hakikaten harbin zarurî icablarıyla her şey, ordunun elinde idi. Cephelelerde istihsal edilecek muvafakiyet için bunun zarurî olduğuna yalnız Enver paşa değil, Talât bey ve diğer hükümet erkânı da kani idiler. Binaenaleyh sulh zamanında sivil hükümet teşkilâtının selâhiyeti dairesinde bulunan bir çok resmî haklar ve vazifeler, seferberliğin ilânı üzerine, ordunun, binnetice başkumandan vekili Enver paşanın emri altına tekasüf ettirilmişti. Bu selâhiyetleri elinde toplayan genç harbiye nazırı, ne kabine arkadaşlarının, ne Talât beyin, ne de (Merkezi umumî) nin kendi nüfuz ve kudretini sarsabilecek bir mevcudiyet olduklarından endişe etmeği lüzumsuz görüyordu. O, bütün bu nüfuz ve kuvvetlerin, ehemmiyeti haliz bir kemmiyet olmadıklarına inanıyordu.

Gözlerini kendi emir ve idaresindeki ordunun hareketlerine ve cephelelere diken başkumandan vekili, basını çevirip te hükûmette, «İttihad ve Terakki» sahasında olan biten işlere nüfuz etmek ihtiyacını hissetmiyordu.

ENVER PAŞANIN ALEYHİNDEKİ PROPAGANDALARA KİM İŞTİRAK EDİYORDU?

İşte Enver paşanın en büyük gafleti, kendi nüfuz ve kudretine güvenerek, cemiyette, hükûmette olan biten şeylere karşı gösterdiği bu kayıtsızlıkla başlıyordu.

Halbuki Talât beyin şahsiyeti etrafında birleşen İttihadçı zümre, bilhassa harbiye nazırı olduğu tarihtenberi Enver paşaya yüz çevirmişlerdi. O derecede ki harbiye nazırını, âdeta kendilerinden ayırmış, başka bir partiye intisab etmiş gibi menfi bir görüşle karşıyorlardı. Bu İttihadçılar - ki (Merkezi umumî) de dahil olduğu halde «İttihad ve Terakki» teşekküllerinin mühim bir kısmını teşkil ediyorlardı - Enver paşanın birdenbire harbiye nezaretine tayinini hoş görmemişler, - Talât beyin telkin ve tesiri - harbiye nazırının bütün icraat ve hareketlerini şiddetle, fakat gizliden gizliye tenkid etmeğe başlamışlardı.

Bu tenkid ve propagandalar, gün geçtikçe memlekette yayılmağa ve kuvvetlenmeğe başlamıştı. Talât beyin kanalından gelen bu cereyana daha seferberliğin ilânından evvel Enver paşa tarafından yapılan tasfiye ile tekaüde sevk edilen eski zabiteler de iştirak ediyorlardı. Bunların çoğu, «İttihad ve Terakki» ile ahşverişi olmıyan kimseler oldukları halde, şu veya bu İttihadçı zümreye hizmet etmek için değil, münhasıran Enver paşaya karşı besledikleri kin ve husumetlerini tatmin evlemek üzere harbiye nazırı aleyhindeki propaganda ya iştirak ediyorlardı. Bu da pek tabii ve hâdiselerin mantikî seyirlerinin bir zarureti idi.

ENVER PAŞA, ALEYHİNDEKİ PROPAGANDADAN HABERİ YOKTU

Talât beyin etrafında birleşen bir kısım İttihadçılarda doğan bu ruhî tezahürattır ki meşrutiyetin ilânından Balkan harbi sonlarına kadar hemen hemen bütün İttihadçılarda sevilen Enver paşa, bilhassa Umumi harpten sonra, bir çiğ gibi büyüyen derin bir husumet ve rekabet hissiyle karşılanıyordu.

(Arkası var)

Ankara Şemsi oğlu B. Ahmed Bedreddine:

(İttihad ve Terakki tarihinde esvar perdesi) ismini taşıyan kitabını Ankara'da (Akba) kitabhanesinde bulabilirsiniz, saygılar.

AKŞAM - SPOR

Millî kümedeki 8 takımın ayrı ayrı maç günlerini bildiriyoruz

Her klüb veya taraftarı bütün fikstürü tedkik külfetine katlanacağına, aşağıdaki sekiz fikstürden kendisine aid olanı kesip maç günlerini kolayca bulabilecektir

FENERBAHÇE

	İstanbul	İzmir	Ankara
21 Mart pazar	Beşiktaş	—	—
27 » cumartesi	—	—	Ankaragücü
28 » pazar	—	—	Gençlerbirliği
3 Nisan cumartesi	Üçok	—	—
18 » pazar	Galatasaray	—	—
1 Mayıs cumartesi	Gençlerbirliği	—	—
9 » pazar	Doğanspor	—	—
15 » cumartesi	—	Doğanspor	—
16 » pazar	—	Üçok	—
30 » pazar	Güneş	—	—
5 Haziran cumartesi	Ankaragücü	—	—
27 » pazar	Galatasaray	—	—
4 Temmuz pazar	Beşiktaş	—	—
11 » pazar	Güneş	—	—

BEŞİKTAŞ

	İstanbul	İzmir	Ankara
21 Mart pazar	Fenerbahçe	—	—
27 » cumartesi	—	Üçok	—
28 » pazar	—	Doğanspor	—
4 Nisan pazar	Üçok	—	—
11 » pazar	Ankaragücü	—	—
17 » cumartesi	—	—	Ankaragücü
18 » pazar	—	—	Gençlerbirliği
25 » pazar	Güneş	—	—
2 Mayıs pazar	Gençlerbirliği	—	—
8 » cumartesi	Doğanspor	—	—
16 » pazar	Galatasaray	—	—
27 Haziran pazar	Güneş	—	—
4 Temmuz pazar	Fenerbahçe	—	—
11 » pazar	Galatasaray	—	—

GÜNEŞ

	İstanbul	İzmir	Ankara
21 Mart pazar	Galatasaray	—	—
10 Nisan cumartesi	Ankaragücü	—	—
17 » »	—	Üçok	—
18 » pazar	—	Doğanspor	—
25 » »	Beşiktaş	—	—
15 Mayıs cumartesi	—	—	Gençlerbirliği
16 » pazar	—	—	Ankaragücü
23 » »	Üçok	—	—
30 » »	Fenerbahçe	—	—
12 Haziran cumartesi	Doğanspor	—	—
19 » »	Gençlerbirliği	—	—
27 » pazar	Beşiktaş	—	—
4 Temmuz pazar	Galatasaray	—	—
17 » pazar	Fenerbahçe	—	—

GALATASARAY

	İstanbul	İzmir	Ankara
21 Mart pazar	Güneş	—	—
18 Nisan »	Fenerbahçe	—	—
24 » cumartesi	—	Doğanspor	—
25 » pazar	—	Üçok	—
16 Mayıs pazar	Beşiktaş	—	—
22 » cumartesi	Üçok	—	—
29 » »	—	—	Ankaragücü
30 » pazar	—	—	Gençlerbirliği
6 Haziran pazar	Ankaragücü	—	—
13 » »	Doğanspor	—	—
20 » »	Gençlerbirliği	—	—
27 » »	Fenerbahçe	—	—
4 Temmuz pazar	Güneş	—	—
11 » »	Beşiktaş	—	—

ÜÇÖK

	İstanbul	İzmir	Ankara
21 Mart pazar	—	Doğanspor	—
27 » cumartesi	—	Beşiktaş	—
3 Nisan cumartesi	Fenerbahçe	—	—
4 » pazar	Beşiktaş	—	—
11 » »	—	Gençlerbirliği	—
17 » cumartesi	—	Güneş	—
25 » pazar	—	Galatasaray	—
1 Mayıs cumartesi	—	Ankara gücü	—
8 » »	—	—	Ankaragücü
9 » pazar	—	—	Gençlerbirliği
16 » »	—	Fenerbahçe	—
22 » cumartesi	Galatasaray	—	—
23 » pazar	Güneş	—	—
30 » »	—	Doğanspor	—

DOĞANSPOR

	İstanbul	İzmir	Ankara
21 Mart pazar	—	Üçok	—
28 » »	—	Beşiktaş	—
3 Nisan cumartesi	—	—	Gençlerbirliği
4 » pazar	—	—	Ankaragücü
10 » cumartesi	—	Gençlerbirliği	—
18 » pazar	—	Güneş	—
24 » cumartesi	—	Galatasaray	—
2 Mayıs pazar	—	Ankaragücü	—

DETLERİMİZİ DEŞİYORUZ

Hakemden hâkime

Cürümüşhad kanunu tatbikatına geçildiği gündenberi, darb vakaları azaldı. Sebabi malûm. Cezası derhal veriliyor.

Eskiden verilmiyor muydu? Veriliyor. Fakat uzun mahkemeler, talikler, araya girmeler, tarziye vermekler yolu ile cezanın önüne geçilebiliyordu. Şimdi öyle değil. İş sığağı sığağına, daha tokadın ateşi yanaklardan geçmeden veriliyor ve dayak atan adam muhak-kak kodese giriyor.

Ben, burada size, ceza görmeden, kodese girmeden adam dövmenin kolayını öğreteceğim. Yalnız bu işi yapabilmek için, bazı şartlar lazımdır. Öyle ya, her şeyin bir usulü kaidesi vardır. Adam dövmenin dahi.

Döveceğiniz adamın, daha doğrusu, hapis yatmak, ceza görmek korkusu olmadan döveceğiniz adamın bir tek şartı doldurması kâfidir:

Futbolcü olması.

İkinci fakat ihtiyari bir şart daha var: Terbiyeli yani sporcu olması. Bir üçüncü şart da, hasminizi dövmeğe karar verdikten sonra sizin, her hangi bir futbol takımına girerek, takımınızla hasminiz takımı arasında yapılacak olan dostluk, lik, şild maçlarından birini beklemek.

Bu da oldu mu, artık mesele yok demektir. Müşküllerin yüzde doksan beşi halledilmiştir. Maç günü, stadyoma gider, kayıtlı olduğunuz klübün üniformasını - zavalı üniforma! - giyer, sahaya çıkarsınız. Ve, hakem, düdüğü çalar çıkmaz, derhal dövmek istediğiniz adamın üzerine atılır, suratına, kol, ayak ve gayzının bütün birleşmiş kuvvetlerine şrak diye yapıştırır-sınız.

Eğer hakem görürse, düdüğü çalar. Siz derhal yerlere serilmiş olan hasminizin üzerine eğilir, onun yanaklarını okşamağa başlarsınız, bir taraftan da, saçlarından tutup kafasını yere vurmaya kabildir. Fakat kimseye göstermemek şartı. Sonra, kalkarsınız. Hakeme gider, yanlışlık olduğunu söylersiniz. Eğer hakem yabancı, meselâ İngiliz ve şayed büyük bir klübün antrenörü ise, ona, müstehzî bir şekilde:

— How do you do diyebilirsiniz. O anlamaz. Buna emin olunuz. Ve derhal kollarını yeldeğirmeni gibi sallayarak lisani halile «bir şey yok!» der ve oyuna devam ettirir. Siz de, bu oyun içinde, kendi oyununuza, zekânızın

icad kabiliyeti nisbetinde muhtelif şekiller vererek devam edersiniz.

Muhterem kariler, sayın okuyucular, centilmen sporcular, emin olunuz ki, yukarıda tarif ettiğim adam dövmeye usulünü ben icad etmedim. Büyük ve derin bir tevazula bunu itiraf ediyorum. Bu usulün ben, stadyomda gördüğüm büyük bir dostluk maçı esnasında tatbik edildiğini gördüm ve gazetecilik damarlarım kabardı, not ettim. Herkes maçı takib ederken, ben dayığı seyrettim. Ve, dayak atanın küstahlığından ziyade zekâsına hayran olurken, dayak yiyenin bundan, yani dayaktan nasıl kurtulabileceği çarelerini aradım. Şimdi de bunu anlatacağım.

DAYAK YEMEMENİN ÇARELERİ

Yukarıda, hakeme müracaat etmenin müsbet bir netice vermediği görüldü. O halde ne yapmalı?

İki çare var:

1 — Mukabele etmek.
2 — Adaletle sığınmak.

Mukabele etmek için, insanın, mütearrız kadar küstah, onun kadar kur-naz ve bilhassa sporcu olmaması lâzımdır. Ben, klüplerimizde oyun oynayanların büyük bir ekseriyetinin böyle kimseler olduğunu zannetmiyorum.

O halde tek çare, adaletle sığınmak kalıyor.

Bu nasıl olur?

Basit.

Tokatı yer yemez, derhal saha kenarında duran polislerden birisine müracaat edersiniz. Bu tokatı seyircilerden muhakkak bir kaç kişi gördüğü için, onlardan da şahid alır ve derhal cürümüşhad mahkemesine müracaat edersiniz. Maçlar ekseriya pazar günleri oynandığından dolayı, o gün adliye kapalı diye endişe etmenize mahal yok. Cürümüşhad mahkemelerinde nöbetçi hâkimler vardır.

Ve emin olunuz, eğer hadise, maçın başlangıcında olmuş ise, siz, tokatı yiyen oyuncu, maçın sonuna yetiştirirsiniz ve tokatı atan da, o anda hapis-haneyi boyamış olur. Hem de üzerindeki futbolcü üniforması ile.

Bu tavsiyemin ve gösterdiğim çarenin futbol kaidelerine uymıyacağını söyleyenler bulunabilir. Onlara cevaben derim ki:

— Bay muterizler, bir tenis maçında, iki oyuncu dövüşseler ne yaparlar? Bir yüz metre koşusunda, koşucunun

biri civilli papucile tekme atıp rakibini yaralasa, kayak yarışlarında, kürekçilerden biri küreğini kaldırdı kendisini geçmek üzere bulunan sandaldakilerin kafalarına vursa ne olur?

Eğer muterizler cevap vermezlerse, onlara ben cevap veririm ve:

— Polis vakası olur,
Derim. Bu böyle olur da, beyaz kı-reçli çizgile çevrilmiş bir saha içinde atılan tokat ve tekmeler zabıta vakası olmaz mı?

Şaka bertaraf. Son seneler, bütün gazeteler, hemen bütün klüb idarecileri, federasyonlar durmadan, dinlenmeden, spor sahalılarında tekrerr eden dayak hadiselerinin önüne geçmek için neşriyat yaptılar, konferanslar verdiler, ricalar ettiler. Bir faydası olmadı. Bu işin bence bir tek çıkar yolu kalmıştır: Adaletle müracaat etmek, ona sığınmak. Çünkü dikkat ettim, spor sahalılarında edebisizlik edenlerin hemen hepsi, sihirli kireç çizgisinin dışına çıkınca süt dökmüş kedi gibi oluyordular, zabıtanın ve adaletten korkuyorlardı. Bunların bütün celâdetleri, üzerlerine mensub oldukları klüplerin renklerini koydukları ve karşılarında «hâkimi adil ve cebbar» olarak, düdüklü kendileri gibi kısa pantolonlu bir «hakem» gördükleri zamana inhisar ediyor.

Hakemin bu işte rolü yok mu? diyeceksiniz. Var, fakat öyle «hakem» nerede, bu ideal «hakem» bulunana kadar işi «hakime» bırakmalısınız.

Fikret Adil

Adapazarında spor sahası

Yakında stadyomun inşasına başlanacak

Adapazarı (Akşam) — Yeni yapılacak spor sahası için Aydın mebusu Bay Mithata refakat eden valimiz Hâmid Oskay ve nafia müdürü şehrimize gelmişler, gençlik tarafından karşılanmışlardır. Spor sahası olabilecek bütün yerleri bizzat gezen heyet istasyon civarındaki meydanı beğenmiştir. Sahanın yapılabilmesi için belediyenin her sene bütçesine koyduğu 500 lira, ilçe partisinin vereceği 800 lira ve hususî muhasebeye aid bir arsanın satılmasından elde edilecek para ile işe başlanacaktır. Aydın mebusu B. Mithat da parti genel merkezinden ayrıca (5) bin lira yardım edileceği vadinde bulunmuştur.

İzmit nafia dairesinin göndereceği bir memur keşfini yapacaktır. Halk ve gençlik bu haberi sevinçle karşılamıştır. Şehrimizin bu zamana kadar ihtiyacını gören spor sahasında orta mektep inşaatı pek yakında başlayacağından, yeni yapılacak sahaya biran evvel başlanmasını bütün gençlik büyüklerinden dilemektedir. Spor sahası işi için gelmiş olan Aydın mebusu B. Mithatla, valimiz Hâmid Oskay akşam trenle uğurlanarak Adapazarından ayrılmışlardır.

72300 BİLET

Fransa - Almanya futbol maçı için şimdiye kadar tam 72300 bilet verilmiştir. Stuttgartta hususî bir komite otellerde yer bulamıyacak hâriçten gelmiş seyircileri aile pansiyonlarına yerleştirmek üzere faaliyetle bulunacaktır.

KADINLAR ARASINDA

Avustralyanın ilk kadın futbol takımı Sydney W. F. C. Londrada beklenmektedir. Bu maç büyük bir merak uyandırmaktadır. Avustralya takımının merkez muhacimi bayan Williamson bir metre 99 boyunda ve 97 kilo ağırlığındadır.

İSVEÇ - İNGİLTERE

İsveç - İngiltere futbol maçı önümüzdeki mayısta Stokholmda yapılan yeni stadta yapılacaktır. İnşa masrafının büyük bir kısmı İsveç futbol federasyonu tarafından verilen bu stad 40000 kişi almaktadır.

8 » cumartesi	Beşiktaş	—	—
9 » pazar	Fenerbahçe	—	—
15 » cumartesi	—	Fenerbahçe	—
30 » pazar	—	Üçok	—
12 Haziran cumartesi	Güneş	—	—
13 » pazar	Galatasaray	—	—

ANKARAGÜCÜ

	İstanbul	İzmir	Ankara
21 Mart pazar	—	—	Gençlerbirliği
27 » cumartesi	—	—	Fenerbahçe
4 Nisan pazar	—	—	Doğanspor
10 » cumartesi	Güneş	—	—
11 » pazar	Beşiktaş	—	—
17 » cumartesi	—	—	Beşiktaş
1 Mayıs »	—	Üçok	—
2 » pazar	—	Doğanspor	—
8 » cumartesi	—	—	Üçok
16 » pazar	—	—	Güneş
23 » »	—	—	Gençlerbirliği
29 » cumartesi	—	—	Galatasaray
5 Haziran	Fenerbahçe	—	—
6 » pazar	Galatasaray	—	—

GENÇLERBİRLİĞİ

	İstanbul	İzmir	Ankara
21 Mart pazar	—	—	Ankaragücü
28 » »	—	—	Fenerbahçe
3 Nisan cumartesi	—	—	Doğanspor
10 » »	—	Doğanspor	—
11 » pazar	—	Üçok	—
18 » »	—	—	Beşiktaş
1 Mayıs cumartesi	Fenerbahçe	—	—
2 » pazar	Beşiktaş	—	—
9 » »	—	—	Üçok
15 » cumartesi	—	—	Güneş
23 » pazar	—	—	Ankaragücü
30 » »	—	—	Galatasaray
19 Haziran cumartesi	Güneş	—	—
20 » pazar	Galatasaray	—	—

Her akşam
bir hikâye

KUMRAL KIZ

Ahmed Sabri her sabah olduğu gibi yarım saat büyük bir itina ile fırçalandıktan sonra sokağa çıktı. Her günkü yollardan tramvay istasyonuna geldi. Kendisini dairesine götürmek tramvayı beklemeye başladı. Güneşin altında üstü başı pırıl pırıl yanıyordu. Yaşı oldukça ilerlemiş, kimsesiz bir bekardı. Son derece titiz, son derece muntazam bir adamdı. Elbiselerini kendi elile ütülerdi. Bugünkü yumuşak yakalı gömlekle beraber bir türlü alışmadığı için kolasını kendi yapardı. Üstünde küçük bir toz bulunmamasına son derecede dikkat ederdi.

Yaşayışında ve iş hayatında da gayet muntazamdı. Dairede onu intizam nümunesi olarak gösterirlerdi. Hergün aynı saatte evinden çıkar, aynı yoldan tramvay istasyonuna gelir, tramvayına biner ve hemen her gün aynı dakikalarda dairesine gelir, masasının başına geçerdi. Masada herşey yerli yerinde dururdu. Yalnız arasına evinden getirdiği bir çiçeği, odasının su ile doldurduğu bir bardağa yerleştirir, masasının bir ucuna koyardı.

Ayda bir arkadaşlarıyla beraber Beyoğlu'na çıkardı. Arkadaşları oturdukları birahane kadehleri boşaltırken Ahmed Sabri yalnız bir duble bira içerdi. Taş çatılsa onun ikinci bir bira getirdiğini kimse görmemişti.

Bu muntazam bekâr hayatı senelerden beri devam ediyordu. Ahmed Sabri sigara nedir bilmezdi. Rakımın kokusundan tiksiniyordu. Hayatında hiç bir mühim kadın macerası yoktu. Bazen ufak tefek şeyleri tabii müstesna...

Titiz ve muntazam bekâr tramvayını beklerken uzaktan bir genç kız grubu görüldü. Ahmed Sabri bu genç kızları uzaktan tanıdı. Hani insanın hergün işine giderken aynı saatte yollarda, tramvay istasyonlarında, vapurlarda, trenlerde senelerce karşılaştığı kimseler vardır. İnsan yıllarca bunlarla karşı karşıya gelir, trende, vapurda, tramvayda yıllarca karşı karşıya oturur da tanışmaz. Lâkin arada sessiz sadasız bir dostluk meydana gelir.

İşte Ahmed Sabri ile bu genç kızlar arasında bu çeşitten bir dostluk vardı. Bir buçuk seneden beri ekser sabahları sık sık birbirlerine rasgeliyorlardı. Hele bu genç kızlar grubu içinde henüz ateş üstünden indirilmiş taptaze kabak çekirdeği gibi çıtır çıtır küçük bir kumral vardı. Ahmed Sabriye kırk yıllık bir tanıdık gibi, âdeta «Ne iyi oldu da sizi gördüm» gibi sevinçle bakıyordu.

Genç kızlar grubu Ahmed Sabri'nin yanına yaklaşıncı durdular. Onlar da tramvay bekliyorlardı. Kızlardan sarışın, Ahmed Sabri'nin «Kabak çekirdeği gibi çıtır çıtır» kumral ah-bına döndü:

— Neclâ.. dedi, seninki burada..

Ahmed Sabri elektrik cereyanına kapılmış gibi irkildi. Evvelâ kumral kızın ismini öğrenmişti. Neclâ.. Sonra arkadaşları Neclâyâ «Seninki burada» demişlerdi.. Tramvay istasyonunda kendisinden başka erkek yoktu. Nihayet Neclâ Ahmed Sabriye baktı. Sarışın arkadaşına döndü:

— Gördüm.. dedi, tâ uzaktan gördüm.. O kadar memnunum ki...

Ahmed Sabri nerede ise heyecanından yere yıkılacaktı. Şimdiki kadar hemen hiç bir kadın tarafından bu kadar âşikâr bir iltifat görmemişti, bu çıtır çıtır, bu kütür kütür genç kız kendisine bu derece, hem de böyle ap açık iltifat etsin.. hayret.. Ahmed Sabri dairesinin önünde tramvaydan indi. İçeri girerken başını çevirdi ve giden tramvaya baktı. Neclâ tramvayın penceresinden uzanmış ona bakıyordu.

Ahmed Sabri en ziyade hayret ediyordu. Bu kadar güzel bir kızın kendisine bu derece iltifatına şaşıyordu.

O günü kendisine gelen evrakı öteye beriye havale ederken, müdürü umuminin yanına girip çıkarken hep aklına bir içim su kadar güzel çıtır pıtır kız gözünün önüne geliyordu. Ne yazık ki iki gün arkası arkasına görmedi. Üçüncü günü evden çıkarken Neclâ ile arkadaşlarına rasladı. Neclâ Ahmed Sabriyi görür görmez yanındaki dürttü ve ağzından tek bir hece kaçırdı:

— O!...

«O» kimdi?... Ahmed Sabri heyecanla yine Neclânın kendisinden bahsettiğini düşündü. Şimdi kızlar tramvaya doğru koşarken aralarında konuşuyorlardı: Biri Neclâyâ diyordu ki:

— Sevin işte.. iki gün görmedin diye üzültüp duruyordun.. Bugün gördün...

Ahmed Sabri o gün dairesinde iyiden iyiye dalgındı. Muhasebeye gidecek evrakı müdürü umumîye gönderiyor, arasına dalgıncı dalgıncı gidiyordu. Bir aralık hokkayı devirdi, telefonu masanın üstünden yere düşürdü.

O günü ilk defa olarak daireden bir buçuk saat evvel sokağa fırladı. Lâkin o müdhiş dalgınlığı artkça artıyordu. Öyle ki müdürü umumî bu en mutazam memuruna çıkışmağa mecbur oldu:

— Rica ederim bay Ahmed Sabri.. böyle dalgıncı gidiyorsunuz. İşleri altüst ediyorsunuz.. size ne oldu bilmem ki?

Evet Ahmed Sabriye ne olmuştu? Daha doğrusu Ahmed Sabriye olan olmuştu. Yine üç gün Neclâyâ görmedi. Dördüncü günü tramvayda karşılaştılar.. Arkadaşları Neclâyâ:

— Hah.. dediler.. bugün de gördün.. «Görürsem tramvay bileti ben alacağım» demiştin. Al bakalım bileti..

Neclâ Ahmed Sabri'nin yüzüne dik dik baktıktan sonra:

— Doğru.. dedi, ne olur, bileti ben alırım.. rasladık ya ona...

Artık Ahmed Sabri ne hayaller kuruyordu. Bu senelerce uzayıp giden bekârlık hayatının altına bir çizgi çecekti. Yeni ve mesud bir hayata başlayacaktı. Eskiden arkadaşları onu zorla birahaneye filân götürdükleri halde şimdi Ahmed Sabri akşam üstleri arkadaşlarına:

— Haydi diyordu, Beyoğluna çıkalım da bir kaç kadeh atarız.

Ve Beyoğluna çıktığı zaman Ahmed Sabri üstüste sekiz on kadeh içiyordu. Artık eski titizliği de kalmamıştı. Birahane üstüne mezelerin yağlarının döküldüğünün farkında bile olmuyordu. Sigaraya da fena alışmıştı. Hayatındaki eski intizam kalmamıştı. Velhasıl eski Ahmed Sabri'nin yerinde yeller esiyordu.

Bir gün Neclânın yanında esmer bir kız peydahlandı.. Ahmed Sabri bu esmer kıza tanıyordu. Esmer Pakize idi. Pakize Ahmed Sabri'nin arkadaşlarından Kerimin kardeşi idi.

Ahmed Sabri'nin içine bir sevinç düştü. Kendisine kalsa kırk sene Neclâ ile tanışamazdı. Lâkin bu Kerimin kardeşi Pakize vasıtasıyla Neclâ ile tanışabiliyordu. Ahmed Sabri bir gün yüzünü kızarttı. Kerime:

— Hazret.. dedi.. Hemşireye söylede.. Beni arkadaşın bayan Neclâyâ takdim etsin..

Kerim:

— Hemen şimdi.. dedi.. buradan çıkalm.. onlar beni ilerideki pastacıda bekliyecekler.. Neclâ da beraber.. vay kâfir vay.. ağzının tadını bilirsin..

Hemen çıktılar. Pastacıya girerlerken Ahmed Sabri heyecanından boğulacaktı. Genç kızlar bir köşede oturuyorlardı. Neclâ da içlerinde idi. Kerim onların hepsini tanıyordu. Ahmed Sabriye birer birer kızları takdim etti.. Grubun içinden sarışın kız Ahmed Sabriyi görünce gülmeğe başladı. Ve ilk söz olarak:

— Bizim Neclâ hergün sizin yolunuzu bekliyor.. dedi.

Ahmed Sabri kulaklarına kadar kızardı. Sarışın kız devam etti:

— Hattâ sizi gördüğü sabahları bizim tramvay paramızı çekiyor...

Ahmed Sabri bayılacaktı. Genç kız devam etti:

— Neclâ tuhaftır.. dedi. Uğura inanır.. Tecrübe etmiş eğer sabahları size raslarsa o gün nişanlısını görür, işleri iyi gidermiş.. malûm ya Neclâ nişanlısını çok sever.. Bizim mahal-lede bir araba var.. eğer sabahları ona raslarsa nişanlısını görememiş.. onun için size raslayınca Neclâ deşetli seviyor.. sabahları yüzünüzü görmek âdeta ona uğur getiriyor..

(Bir yıldız)

Radyo

15 Mart 1937 Pazartesi

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30: Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,05: Muhtelif plâk neşriyatı, 14: Son.

Akşam neşriyatı: 17: İnkılâb dersleri, Üniversitelerden naklen, Receb Peker tarafından, 18,30: Plâkla dans musikisi, 19,30: Çocuklara masal: İ. Galib Arcan tarafından, 20: Rifat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30: Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 20,45: Saifiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, Saat ayarı, 21,15: Şehir tiyatrosu dram kısmı (Rigoletto), 22,15: Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30: Plâkla sololar, opera ve operet parçaları, 23: Son.

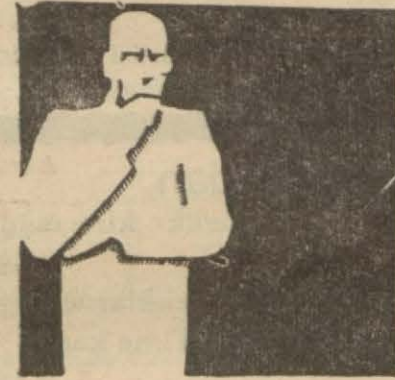
16 Mart 1937 Salı

İstanbul — Öğle neşriyatı: Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,5 Muhtelif plâk neşriyatı, 14 Son.

Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi, 19,30 Eminönü Halkevi neşriyatı kolu namına bay Nusret Sefa (yeni kitaplar), 20 Belma ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 20,45 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, saat ayarı, 21,15 Şehir tiyatrosu operet kısmı tarafından (Lütfiye hayat) birinci perdesi, 21,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları, 23,30 Son.

AKBA

Ankara'da her dilde gazete mecmua ve kitapları bütün mektep kitapları ve kırtasiyeyi ucuz olarak AKBA müesseselerinde tedarik edebilirsiniz. Telefon : 3377

Lok bariz üç alâmet:

Eğer her şey sizi sabırsızlandırıyor ve titizlendiriyorsa, eğer ulak bir aksilik fikirlerinizi alt-üst ediyorsa, eğer geceleri uyku tutmuyorsa, teşhis pek basittir: sinirlerinizin tenepbüyeti artmıştır, henüz vakit varken bu tenahığı gidermeğe acele ediniz.

Bromural -Knoll-

bütün dünyanın tanıdığı bir müsekkin olup kaybettığınız rahatı, uykuyu ve ahiyet size iade eder. — Tesiri gayet seridir. — Bromural'in hiç bir zararı yoktur.

Knoll A.-G., kimyevi maddeler fabrikaları, Ludwigshafen s/Rhin

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

No 131

Kemal reis mektup muhteviyatını anlamadan bağırdı:

— A kaltak, deminden beri bizi neden aldatıp duruyorsun? Kral Ferdinand tarafından Malkaya gönderildiğini niçin sakladın?

Verona önüne bakarak cevap verdi:

— Saklamak, vazifemdi..

— Bu vazifeyi İspanya kralığı dahilinde senden başka yapabilecek bir insan yok muydu?

— Kral bu işin bir kadın tarafından görüldüğünü irade buyurmuştu. Bana teklif ettiler.. ben de kabul ettim.

— Hakiki hüviyetini şimdi söyle bakalım: Kimin karışısın sen?

— Mektubu okuyunca anlarsınız!.

Kemal reis:

— Haydi Mahmud, çabuk oku şu mektubu! diye bağırdı.

Donanma kethüdası mektubu okudu:

«... Son defa aldığım mektubunuzda, Türk donanmasının sularımızdan tamamile uzaklaştığını haber veriyorsunuz!

Türklerin İspanya sularından uzaklaşması şüphe yok ki, sizin gayret ve

himmatinizin neticesidir. Siz daima, yaptığınız en büyük işleri bile bana tevazula bildirirsiniz! Malkamın birkaç güne kadar ordumuza teslim olacağı haberini de son mektubunuzda sevinçle okudum. Bu ihtiyar yaşamda hâlâ dinlenmeden memleketin saadet ve salâhi için çalışmanızı gördükçe ijtihar hisleriyle göğsümüzü kabartıyoruz.

Orada uzun zamandanberi kadın yüzü görmediğinizi düşünerek size, sarayındaki en sadık, en güzel cariyelelerinden birini gönderiyorum. Verona aynı zamanda çok mahir bir rakkasedir. Kendisini bana yedi yıl önce Kalita prensi hediye etmişti. Orada sizi eğlendirebileceğini umuyorum..

Bütün kaptanlar hayretle birbirlerine bakiştılar.

Kemal reis dudaklarını ısırarak gülmüşü:

— Biraz önce prenses.. Şimdi Kalitalı saray rakkasesi.. Kral hazretlerinin galiba son hâdiseden haberi yok. Biz geçen akşam amiral Frederik Hanrikes cenaplarını hatırlı sormağa gitmiştik. Demek ki o ihtiyar kurd da kralı aldatmış. Türklerin İspanya suların-

dan uzaklaştığını haber vermiş. Fakat, sen de görüyorsun ki, Türkler hâlâ İspanyol sularına hâkimdir!

Verona Türklerin eline düşenlerin derhal asılacağını sanıyordu.

— Beni ne zaman öldüreceksiniz?

Diye sormak istedi.. hazin ve bitkin bir tavırla Türk amiralinin yüzüne baktı.. ağzını açamadı.

Kemal reis genç rekkasanın yanına sokuldu:

— Şimdi bu tehlikeli yola niçin çıktığını anladım, Verona! Sen suçsuz bir kadınsın! Efendinden emr aldın.. kralın ihtiyar amcasının gönlünü eğlendirmeye gidiyorsun! Fakat, şimdi Malkaya gidecek yol bulabilecek misin?

— Beni serbes bırakırsanız, burada limana bir kayık, uğrayıncaya kadar beklerim.

— Ne bahasına olursa olsun, amiralin yanın ağıdeceksin demek?...

— Gitmeğe mecburum. Çünkü amiral Hanrikes uzun zamandan beri kadem yüzüne hasret çekiyormuş.

— Peki amma, donanmaya bahusus senin gibi güzel bir kadının girmesi mümkün olacak mı?

— Bunu ben de düşündüm.. amiralin kızı sıfatile gidiyorum oraya. İspanyol denizcileri, ihtiyar bir amiralı kızından ayıracak kadar gaddar insanlar değildir.

Rüstem, Veronanın kim olduğunu

anlayınca, o gece kendisini evde oynatmadığına pişman olmuştu.

Saatlerce prenses rolünü oynayan Verona şimdi sabırsızlıkla akibetini bekliyordu.. mütereddidi.. bitkindi.. ilk cesaretinden eser kalmamıştı.

Kemal reis arkadaşlarına döndü:

— Bu kadın hakkında ne düşünüyorsunuz?

Hep birden bağıştılar:

— Bu kadar nefis ve güzel bir kadın ancak adışah sarayına yaraşır. Onu İstanbula götürelim..

Zaten Kemal reis'in fikrinden de bu geçmişti. Gemiciilere seslendi:

— Götürün bu kadını da baş ambara.

— Orada Venedikli rahip yatıyor..

— Zıyanı yok. Rahipler kadınlara el uzatmazlar.

Veronayı baş ambara attılar.

Venedikli rahip esasen zincirle bağlı olduğu için, başkasına saldıracak vaziyette değildi.

VENEDİKLİ RAHİPLE VERONA

NELER KONUSUYOR!

— Nerden düştünüz Türklerin eline?

— Malkadan kaçarken.. ya sen, güzel melek?

— Ben de kralın amcasına gidiyordum. Burada kayık beklerken yakalandım.

— Malkaya mı gidecektin?

— Evet. O, İspanyanın en güzel cennetine..

— Malka şimdi dünyanın en korkunç cehenneminden daha tehlikeli bir yerdir.

— Niçin?...

— Niçin mi? Sen Türklerin, oradaki İspanyol donanmasını nasıl perişan ettiğini bilmiyorsun galiba?...

— Türk amiralı beni sorguya çektiği zaman da böyle bir şeyler söyledi ama.. ben inanmadım.

— İnan Verona.. inan! Çünkü ben o güzel cennetin bir gece içinde nasıl cehenneme döndüğünü gözümle gördüm.

— Gözünüzle mi gördünüz?!

— Evet. Türklerin eline esir düştükten sonra, Türk donanması Malkaya baskın yaptı. Denizin üstü İspanyol cesedlerle örtülmüştü.. ambarın lum-buzlarından limanda bütün olup bitenleri gördüm.

— O halde amiral hazretlerinin şimdi neşesi yerinde olmasa gerek.

— Şüphesiz. Ne neşesi kalmıştır.. ne de cesareti..

— Onun için çok cesur bir denizcidir diyorlardı...

— Ben yeryüzünde Türklerden daha cesur denizci görmedim. Yanımda kimse yokken itiraf edeyim ki, Türkler ölümle boğuşmasını da biliyorlar ve bazan Azraili bile ürktüp kaçıyorlar.

(Arkası var)

Kızılay Cemiyeti Genel Merkezinden: Eksiltme ilânı

- 1 — Kapalı zarf usulile eksiltmeye konulan ve keşif bedeli on yedi bin lira olan iş: Ankarada Mamak Gaz Maske fabrikası müstemilatından kantin binasının kalorifer, su ve sıhhi tesisatıdır.
- 2 — Eksiltme, 1937 Martının 29 ncü pazartesi günü saat 15 de Ankarada Kızılay Genel Merkezinde yapılacaktır
- 3 — Binaının plânları ve şartnamesi Ankarada Kızılay Genel merkezinden veya İstanbulda Bahçekapıda Yeni Postane civarında Kızılay Deposu Direktörlüğünden bir lira mukabilinde alınabilir.
- 4 — Eksiltmeye girebilmek için keşif bedelinin yüzde yedi buçuğu nisbetinde teminat vermek ve Nafia vekâletinden alınmış müteahhitlik vesikasını göstermek lâzımdır
- 5 — Yukarıda yazılı gün ve satten sonra her hangi bir surette yapılacak teklifler kabul olunmaz.

KERBELA VAKASI

Tarhi, meraklı roman çıktı. Fiyatı 5 kuruştur.

TÜRK HAVA KURUMU BUYUK PIYANGOSU

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.
6 cı Keşide 11 Nisan 1937 dedir

Büyük ikramiye 200.000 liradır.

Ayrıca: 40,000, 25,000, 20,000, 15,000, 10,000
liralık ikramiyelerle (50.000 ve 200.000) liralık
iki adet mükâfat vardır.

DİKKAT:

Bilet alan herkes 7/Nisan/1937 günü akşamına kadar biletini değiştirmiş bulunmalıdır. Bu tarihten sonra bilet üzerindeki hakkı sakit olur.

İstanbul Defterdarlığından

Cinsi ve mevkii Senelik kira müddeti
Lira

Kâğıthanede Dere boyundaki seyir mahalli kahve ocaklarının kirası peşin verilmek şartile 1/5/1937 ilâ 31/10/1937 T. ne kadar uzayan bir mevsim için: 160
Divanyolunda Sıhhiye müzesi altında elyevm kahvehane olarak kullanılan eski 148 yeni 134 No. lı dükkân: 90 iki yıl
Tophanede eski Topçular yeni Necatibey caddesinde kışla altında eski 347 yeni 337 No. lı dükkân: 240 »

Yukarıda cins ve mevkileri yazılı yerler hizalarındaki bedel ve müddetlerinden açık arttırma usulile kiraya verilecektir. İsteklilerin ve te-diye şeraitini öğrenmek isteyenlerin 18/3/1937 Perşembe günü saat 14 de yüzde 7,5 pey akçelerile Millî Emlâk Müdürlüğünde toplanan komisyona gelmeleri. M. (1143)

İstanbul Defterdarlığından !

Cins ve mevkii Muhammen bedeli
Lira

Dolmabahçe sarayı karşısındaki Bayıldım ve Yoklama bahçelerinde yetişecek otlar. 30
Hasköy Aynalı kavak Köşkü Bahçesinde yetişecek otlar 13
Dolmabahçede Saray karşısındaki Bayıldım bahçesinde mevcut Dut ağaçlarının mahsulü. 130
Yukarıda yazılı ot ve Dutlar Hizalarındaki bedeller üzerinden açık arttırma usulile satılacaktır. İsteklilerin Tediye vesair şeraitini öğrenmek isteyenlerin yüzde 7,5 pey akçelerile 22/3/1937 Pazartesi günü saat on dörtte Millî Emlâk Müdürlüğünde toplanan Komisyona gelmeleri. M. (1263)

Askerî Fabrikalar Ticaret Kaleminden:

Fabrikalar ihtiyacı için:

200 ton söğüt çubuğu satın alınacaktır. İsteklilerin 22/Mart/1937 pazartesi gününe kadar mektupla veya bizzat Ankarada Askerî Fabrikalar Ticaret kalemine müracaatları.

Şartname: Hergün İstanbul Fındıklıda Askerî Fabrikalar Yollama Müdürlüğünden, Ankarada Ticaret kaleminden alınabilir. (1392)

Dr. Hafız Cemal

(LOKMAN HEKİM)
Dahiliye mütehassısı

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2,5 tan 6 ya) kadar İstanbulda Divanyolunda (104) numaralı hususi kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah «9,5 - 12» saatleri hakiki fikaraya mahsustur. Muayenehane ve ev telefon: 22398. Kışık telefon: 21044

Kulak, boğaz, burun mütehassısı
Doktor

İHYA SALİH

Cağaloğlu: Hamam esrasında
24 numarada - Pazardan başka her gün - öğleden sonra saat 15 ten itibaren hastalarını kabul eder.

AKŞAM NEŞRİYATI

AKŞAM okuyucuları bu güzel ve faydalı kitapları
YÜZDE 20 iskonto ile alabilirler

FAİK SABRİ DÜRAN'ın eserleri

	Kuruş		Kuruş
Nereden geliyoruz?	40	Veryüzü Gökyüzü	150
İstanbuldan Londra'ya şileple bir yolculuk	75	Bir Türk kızının Amerika yolculuğu	75
Çocuklara coğrafya kıraatleri	50	Cüceler ve devler memleketinde Gülliver'in seyahatleri	75
Coğrafyada ilk adım	50		

En tanınmış muharrirlerin
güzel romanları

	Kuruş		Kuruş
Küçük İlanlar		VA - NÜ	75
Kıvrık paşa		Sermed Muhtar	75
Deli		Selâmi İzzet	30
Yalı çapkını		Bürhan Cahid	30
Bu perdenin arkasında		Z. İ	40
Düğün gecesi		Bürhan Cahid	100
Sümer Kızı		İskender Fahreddin	125
Asyadan bir güneş doğuyor		İskender Fahreddin	80
Penbe maslahatlı hanım		Sermed Muhtar	70
Bir kadın geçti		Selâmi İzzet	20
Devler kaldırım		Halid Fahri	75
Aşk fırtınası		Muazzez Tahsin	50
Dipsiz kuyu		Vâ - Nû	25
Penbe pırlanta		»	25
İki cinayet gecesi		Hikmet Feridun	25
Karacaahmedin esrarı		Vâ - Nû	25
Kardeş katili		»	25

Meşhur ARSEN LÜPEN serisi

Seri tamamlanmıştır. Resimli 6 büyük cild -
Her cildin fiati: 80 kuruş

Muhtelif eserlerin listesi

	Kuruş
Edebi hatıralar	60
Fazıl Ahmed	[Kıymetli edibin muhtelif eserleri]
İstiklâl savaşı nasıl oldu?	80
Sinema yıldızları	80
İttihad ve Terakki tarihinde esrar perdesi	[Albüm gibi resimli]
İtalyadan Amerikaya nasıl uçtular?	150
Kadın asker olursa	M. Ragıp
Tarih öğreniyorum	35
Arzın merkezine seyahat	M. Saffet
Don Kişot	50
	Necdet Rüştü
	Ahmed Refik
	Jül vern
	M. Cervantes

% 20 iskonto kuponu

Bu kopunu kesip «AKŞAM matbaası kitap servisine» getirir veya gönderirseniz bu listedeki fiyatlar üzerinden size yüzde 20 iskonto yapılacaktır.

AKŞAM neşriyatı tevzi yerleri

«AKŞAM» matbaası - İstanbul
Muallim Ahmed Halid kitaphanesi - Ankara caddesi, İstanbul
Para yerine mektup içinde posta pulu kabul edilir.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Ankara İstasyonunda eski şube binasında yaptırılacak kalorifer tesisatı eksiltmesi.

Ankarada eski şube binasında yaptırılacak kalorifer tesisatı, kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır.

1 — Bu işin keşif bedeli (5108,30) liradır.

2 — İstekliler bu işe aid şartname, proje vesair evrakı Ankarada Devlet Demir yolları yol dairesinden ve Haydarpaşada Birinci işletme komisyon reisliğinden parasız olarak alabilirler.

3 — Eksiltme 26/3/1937 tarihinde cuma günü saat 15 te Ankarada Devlet demir yolları işletme umum müdürlüğü yol dairesinde toplanacak merkez birinci komisyonunca yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin aşağıda yazılı teminat ve vesaiiki aynı günde saat 14 e kadar komisyon reisliğine teslim etmiş olmaları lâzımdır.

A — 2490 sayılı kanunu ahkâmına uygun olmak üzere 333,12 liralık muvakkat teminat.

B — Kanunun tayin ettiği vesikalar.

C — Nafia vekâletinden musaddak ehliyet vesikası.

5 — Teklif mektupları ihale günü saat 14 e kadar makbuz mukabilinde komisyon reisliğine verilecektir. Posta ile gönderilecek teklif mektuplarının teahhütlü olması ve nihayet bu saate kadar komisyona gelmiş bulunması lâzımdır.

Bu iş hakkında fazla izahat almak isteyenler D. D. Yolları Yol daire-sine müracaat etmelidirler. (539) (1335)

İstanbul Ziraat Müdüriyetinden:

Avıcılara şehir dahilinde silâh atılmasına müsaade edilecek ve şehir dahilinde öldürülerek idaremise getirilecek beher karga için beş kuruş verilecektir. Karga öldürmek isteyen avıcılara vesika verileceğinden müdürlüğümüze müracaat etmeleri ilân olunur. (1265)

YAŞINIZ

Hiç Bir Şey
ifade Etmez

Bir çok genç kızlar, ihtiyar göründükleri halde ... bir çok anneler de genç gibi görünüyorlar...

Bu meselede yaş mevzuu bahis değildir. Asıl rol oynayan belki cildinizdeki «Biocel» hayat hüceyreleri) nin miktarıdır.

Cildinizdeki «Biocel», i canlandırınız ve her ne yaşta olursanız genç bir ten temin ediniz.

Cildinizdeki «Biocel» nisbeti derecesinde yüzünüzde gençlik vardır. Cildin tazeliğini ve gençliğini muhafaza ve idame için tabiatın cildde yarattığı bu kıymetli cevherin kurumasına meydan vermeminiz. Onu, genç hayvanlarda gizlenmiş cild hüceyratı merkezinden istishal edilmiş saf ve taze Biocel ile besleyip canlandırınız. Bu sayıni hayret cevherin cildiniz için büyük bir tesiri vardır. Biocel'in tabii ihtiyatını ihya edecek ve hali takayüzde bulunduracaktır. O zaman, cildiniz, kendi kendine yaşın ilerleme âlâmetleri olan buruşuk, çizgi, siyah benlerden kurtulacak ve hakiki ve devamlı bir gençlik manzarası alacaktır. Cild için yalnız bir tek «Biocel» li unsur vardır. O da (pembe renkli) Tokalon kremidir. Hemen bu akşam yatmadan evvel tatbik ediniz. Sabah ta beyaz rengindeki Tokalon kremi kullanınız. Cazib ve şayanı hayret neticeler elde edeceksiniz. 72 yaşlarındaki kadınlarda buruşukluklar kalmıyacak ve 50 yaşlarındaki kadınlarda ancak 30 yaşlarında görüneceklerdir. Genç kızlar da hiçbir vakit görmedikleri cazip bir güzellikte bir tene malik olacaklardır.

Binlerce Tokalon müşterisinden müessesemize mektub yazanların müşahedeleri kendiliğinden gelen en kıymetli delillerdir:

(Yağsız cildim daima çatlar ve kırılır. Tokalon buna mâni oldu.)

K. S... M. E. Manisa

(Düz ve pürüzsüz bir yüze ancak Tokalon kremile malik oldum. Bütün arkadaşlarım yüzümdeki değişikliğe hayret ettiler.)

M. F. sokak No. M. Bursa

Mektupların asılları dosyalarımızda saklıdır.

Daktilo araniyor

Doktilografiye aşına, yazısı düzgün, bir daktilo bayana ihtiyaç vardır. Referans ve tercüme hallerile beraber Galata 1227 numaralı posta kutusu adresine tahriren müracaat olunması.

Dr. HORHORNİ

Eminönü Eczahanesi yanında
Hastalarını hergün kabul eder.

GÜNEŞLE YAĞMURA GÜVENME

Siz de bu kremden
şaşmayınız

Çünkü;
Bütün cihanda elli senedir daima tı-
şın ve eşsiz kalmıştır.

KREM BALSAMIN

Büyük bir bilgi ve uzun bir tecrübe
mahsultü olarak vücuda getirilmiş
yegâne sıhhi kremlerdir.

KREM BALSAMIN

Şöhretini söz ve şarlatanlıkla değil
sıhhi evsafının Londra, Paris, Berlin,
Nev - York güzelliği enstitülerinden
yüzlerce krem arasında birincilik mük-
âfâtını kazanmış olmakla isbat et-
miştir.

KREM BALSAMIN

Gündüz için yağsız, gece için yağlı
ve halis acı badem kremleri. Tanım-
mış ecza, itriyat ve tuhafiye mağaza-
larında bulunur.

Deposu: İngiliz Kanzuk Eczanesi
Beyoğlu - İstanbul

Umumi neşriyat müdürü: Enis Tü
Akşam matbaası

Sahibi Necmeddin Sadak

BÜTÜN DÜNYADA HER KES

POKER-PLAY TRAF BİÇAĞINI ALIYOR

ÇÜNKİ:
POKER-PLAY TRAF BİÇAKLARININ KRALI'DIR.

ASIPIN KENAN

Halis ve hakiki tabletleri sıhhatinizi
soğuktan ve bütün ağrılardan korur

İSMİNE DİKKAT

Zayi — Fatih nüfus memurluğun-
dan aldığım nüfus tezkerem ve bera-
berinde Nazilli inşaat müteahhitli-
ğinden aldığım beton arme işlerinde
ustabaşılığa aid bonservisi kaybet-
tim. Yenilerini alacağımın eskileri-
nin kıymeti yoktur.

Cibali vapur iskelesi kiraathanesinde
Osman Çakır

HIÇ BİR İDDİA

Aslında kıymetsiz olana
fazla bir şey ilâve etmez.

KREM PERTEV

İfrat ve mübalâğanın ifa-
desi değildir. Terkibi bir fen
harikası gibi velveleli bir
tarzda ortaya atılan güzel-
lik müstahzarlarını da ken-
disine karşı hiçbir zaman
rakip olarak tanımamıştır.

Dr. AHMED ASIM ONUR

Ortaköy
Şifa Yurdu

Yatak ücretleri 2 liradan itiba-
ren..

3 üncü sınıfta ameliyat ücreti
alınmaz.

Doğum ve kadın ameliyatları ile
fitik, apandisit, basur ve diğer
ameliyeler için çok ehven hususî
fiatler. Ortaköy tramvay yolu Mu-
allim Naci cad. 111 - 115

Telefon - 42221

Dr. FETHİ

LABORATUVARI

Cerrahpaşa hastanesi
bakteriyoloğu

Kan, idrar, balgam, mevadı gai-
ta tahlilleri ve (İDRAR VASİTA-
SİLE GEBELİĞİN İLK GÜNLERİN-
DE KATI TEŞHİSİ) yapılır.

Beyoğlu : Taksim giderken Meşelik
sokağı Ferah apartmanı Tel. 40534

Boş Durma... Para Kazan!

Haftada iki akşam derse gelerek, 4 ay sonra muhasebeci şahadetnamesi
almak için, Sultan Ahmed, Alemdar caddesinde No. 23 Amerikan Ticaret
dersanesine bas vurun parasız bir program alınız. Hususî ders de verilir.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

- 1 — Şartname ve resmî mucibince kıyım makineleri bıçaklarını bile-
meğe mahsus «8100» lira muhammen bedelli 3 adet bileme makinesi
kapalı zarf usulile satın alınacaktır.
- 2 — Eksiltme, 2/4/937 tarihine rastlayan cuma günü saat 15 de Ka-
bataşda Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapıla-
caktır.
- 3 — Muvakkat teminat 607 lira 50 kuruştur.
- 4 — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden ve «M.
16-195» sayılı resimleri İnhisarlar Umum müdürlüğü tütün fabrikaları
şubesinde alınabilir.
- 5 — Eksiltmeye girmek isteyenlerin asgarî bir hafta evvel fiyatsız
tekliflerini İnhisarlar Umum Müdürlüğü Tütün fabrikaları şubesine ver-
meleri ve eksiltmeden evveline kadar da tekliflerinin kabulüne dair
mezkûr şubeden vesika almaları lâzımdır.
- 6 — İsteklilerin yukarıda tayin olunan gün ve saatte eksiltmeye gire-
bilmeleri için mühürlü teklif mektubunu ve ayrıca kanunî vesikaları
ihtiva edecek olan kapalı zarflarını en geç ihale günü tam saat 14 de
kadar yukarıda adı geçen alım komisyonu reisliğine makbuz mukabilin-
de teslim etmeleri ilân olunur. (885)

- 10000 Adet siyah kurşun kalemi
- 5000 Adet renkli kurşun kalemi
- 1000 Şişe sabit mürekkep
- 2000 » Zamk 100 gramlık
- 30000 Adet sarı zarf No. 7
- 1200 Top çizgili kâğıd No. 2
- 1000 » Müsveddelik kâğıd
- 2000 » İnce makine kâğıdı
- 1500 » Kalın makine kâğıdı
- 2500 Kutu tel raptiye
- 3000 » maşa raptiye

I — Yukarıda cins ve miktarı yazılı «11» kalem kırtasiye pazarlıkla
satın alınacaktır.

II — Pazarlık 16/III/937 tarihine rastlayan salı günü saat 14 de Ka-
bataşda Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapıla-
caktır.

III — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 gü-
venme paralarıyla birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur.
(1166)

Tecrübeli bir fen memuru aranıyor.
Balıkesir Kor Komutanlığından:

Balıkesir Kolordu İnşaat şubesi enrinde çalışmak üzere ayda «150» li-
ra ücretle bir sürveyyana ihtiyaç vardır.

Haiz olması lâzım gelen şartlar şunlardır:

- 1 — Nafia fen mektebinden veya İstanbul Sanayi mektebi inşaat şub-
besinden mezun ve lâakal iki sene inşaatatta veya inşaat dairelerinde
çalışmış bulunması.
- 2 — Askerlik hizmetini bitirmiş olması.
- 3 — Polisçe musaddak hüsnühal şahadetnamesi, sıhhat raporu ve iyi
hizmet vesikası.
- 4 — Yukardaki şartları haiz taliplerin mektupla veya bizzat ellerin-
deki vesaikin suretleriyle beraber Balıkesirde Kolordu komutanlığına
müracaatları ilân olunur. (1289)

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Kıymeti muhamminesi	Teminatı	
Lira K.	L. K.	
682 71	51 21	Kadıköyünde Osmanağa M. Yazıcı S. 31 Mü. sayılı arsının tamamı.
271 66	20 38	Üsküdar'da Selâmi Ali M. Topal Osman S. eski 33 yeni 31 sayılı evin tamamı.
177 36	13 31	Üsküdar'da Pazarbaşı M. Karaman- lı S. 22 sayılı dükkânın tamamı.
150 00	12 00	Çengelköyünde Pazar kayığı iske- lesinde 6.6/1 sayılı kayıkhanesi arsa- sının tamamı.

Yukarıda mevkii ve cinsi ve kıymetleri yazılı Vakıf yerler satılmak
üzere açık ertirmeye çıkarılmıştır. İsteklilerin ihale günü olan 22/3/937
Pazartesi günü saat on beşte Kadıköy Vakıflar Müdürlüğüne müraca-
atları. (1273)

Deniz Ticaret Müdürlüğünden:

Kaptan, Makinist, Kılavuzlardan terfii sınıf için müracaat edecekle-
rin imtihanları 1 Nisan 1937 Perşembe gününden itibaren 7 Nisan 1937
gününe kadar Yüksek Deniz Ticaret mektebinde yapılacağından alâka-
darların 31 Mart 1937 tarihine kadar deniz hayatlarını tevsik ettirmek
üzere liman sicilne müracaatları ve deniz hayatlarını tevsik ettirmiş-
yenlerin imtihana kabul edilmeyeği tamimen bildirilir. (1359)

Beyoğlu Biçki ve Dikiş Yurdu

Sıdika Evcim - Noemi Asadoryan

En son ve kolay Fransız metodile altı ay zarfında biçki ve dikiş aid her şey
bütün inceliklerle öğretilip devre sonund Kültür Direktörlüğünden tasdikli ge-
hadetname verilir. Kayıtlara başlanmış olduğundan isteyenler pazartesi, çarşam-
ba, cuma günleri saat 10 dan 16 ya kadar Yurd Direktörlüğüne müracaat edilmesi
B. O. İstiklâl caddesi Ağacami köşesinde No. 1, 2 nci kat.

HASAN ZEYTİNYAĞI

Safiyeti ve lezzeti itibarıyla cihaşümül bir şöfere sahiptir. Şerbet gibi tatlıdır. Tababette içmek suretile kullanılır, yemeklerde, salatalarda, mayonezde, tatlılarda nefasetine payan yoktur. Kum, taş, böbrek, mesane, idrar yolu, bilhassa safra, sarılık ve karaciğer hastalıklarında; zaafı umumide bol bol HASAN ZEYTİNYAĞI içiniz. Şişesi 50, büyük 75, tam litrelik teneke 115, şişe 125

7½ litrelik teneke 600 kuruştur.

Hasan deposu: İstanbul, Ankara, Beyoğlu, Beşiktaş, Eskişehir.

Ankara Valiliğinden:

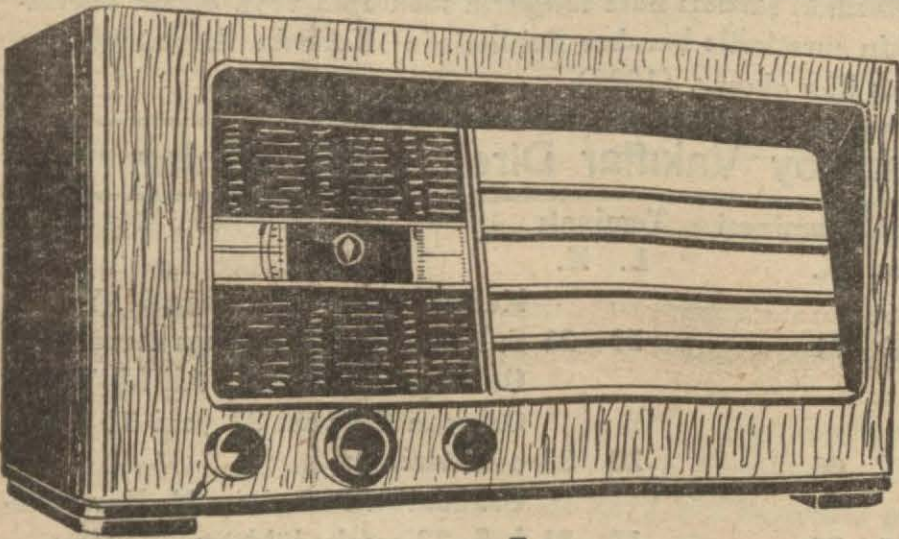
Keşif bedeli 38994 lira 10 kuruştan ibaret bulunan Ankara İstanbul yolunun 10+000 — 12+000 ıncı kilometreleri arasında yapılacak varyant yol inşaatı 1/3/937 de ihalesi yapılmak üzere kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuş ise de vakti muayyeninde gelen isteklilerin tek-lifi lâyık had görülemediğinden işin arttırma eksiltme kanununun 40 ıncı maddesinin 2 inci fıkrasına tevfi kan 22/3/937 günü saat 15 de ihalesi yapılmak üzere yeniden kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konmuş-tur.

Muvakkat teminatı 2925 liradır. Eksiltme şartname ve teferüatı An-kara Nafia müdürlüğünden 1 lira mukabilinde verilir.

İsteklilerin; teklif mektupları, Ticaret odası vesikası, muvakkat te-minat mektubu veya makbuzu ve Nafia vekâletinden alınmış 937 se-nesine aid müteahhitlik vesikasile birlikte 22/3/937 günü saat 14 de kadar eksiltme komisyonu reisliğine vermeleri lâzımdır. (447) (1163)

TÜRKİYE SİGORTA PRODÜKTÖRLERİ BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINDAN :

Milli Reasürans hissesinin % 75 e iblağından doğan yeni vazi-yeti müctemian tedkik ve bir karar itihazi için 20 Mart 937 cumartesi günü saat 14 de Yeni Postahane arkasında Türkiye hanındaki dairemizde FEVKALÂDE KONGRE akdolunacağından bilumum âza bu toplantıya davet olunur.

Muhteşem şekli haricisi ve teknik tekâmülâtı itibarıyla göz kamaştı-ran bir cihaz:

AGA BALTIC

BÜTÜN DALGALARI

pek açık alan ve Radyo Elektrik'in bütün teknik tekâmülâtını hâz radyodur. Büyük kadrani vardır. Afrikanın Zapelli kaplaması çok güzel ve zariftir.

SATIŞ YERLERİ
ve
Acentaları

Galata, Bankalar caddesinde RADYOFON mağazası
Pendik, Elektrik mağazası ŞEVKET KAMBER.
Bursa, NUREDDİN NEŞ'ET. Uzunçarşı No. 128.
İzmir, A. FELDMANN, Peştemalcılar Çukur han.
Zonguldak: Mobilya Evi. ALİ RIZA.
Adana, Y. SAMİ ÜNLÜÇAĞI ve NUREDDİN ATAÇ.
Ve İstanbul Sultanhamam Hamidiye geçidi No. 54.

BALTIC

markalı
SÜT MAKİNASI
Sütten kremayı ta-mamen ayırdığı için meşhur ve mürac-cahtır.

Türk-Avrupa Ltd. Şti.

İSTANBUL GALATA PERSEMBE PAZARI 61
Telgraf ZİRAAT İstanbul - Telefon : 41106

KELEPİR ARSA

Yeşilköyde İstasyon ve Fener cad-delerinde üç sokağa nazır Busketo oteli namile maruf 5,000 metroya ka-rıb arsa acele ve kelepir satılıktır. Galatada Aslan Han 3 inci kat 1-4 numaralara müracaat.

BÜTÜN KİŞİ CEBİNİZDE

Bir kutu

AKRIDOL

Bulundurunuz. Bu sayede Soğuk algınlığından

Grip, Nezle ve Boğaz olmaktan kurtulursunuz.

AKRIDOL boğaz ve bademcik iltihablarını da pek çabuk geçirir. Her eczanede bulunur 15 tanelik kutusu 35, 40 tanelik kutusu 70 kuruştur.

S A Ç

BAKIMI

Güzelliğin

en birinci şartıdır.

PETROL NİZAM

BELSOĞUKLUĞU

VE FRENGİYE YAKALANMAMAK İÇİN EN İYİ İLAÇ

PROTEJİN 'dir

50 KRS. HER ECZANEDE BULUNUR.

Güzel havalara aldanmayın!

Soğukalgınlıkları ihtilâtlara yol açabilir. Fakat

Bir Kaşe Gripin

Muhtemel rahatsızlık-ların hepsini önlediği gibi nezle, grip, boron-şiti de kısa bir zaman-da izale eder. Harareti süratle düşürür.

Gripin ağrıların aman-sız düşmanıdır. Diş, baş, sinir, adale, roma-tizma, mafsal evcaında kat'iyetle tesir gösterir ve günde üç taneye kadar emniyetle alına-bilir.

Gripini tercih ediniz

KAŞE

NEOKALMİN

GRİP NEZLE BAŞ VE DİŞ AĞRILARINI KESER

ERGO

Hava Yolları Devlet İşletme

İdaresinden :

1 — Ankara - İstanbul arasında işleyen yolcu ve posta tayyarelerini zih hareket saatleri aşağıda yazılmıştır.

	Kalkış	Variş
	S. D.	S. D.
Ankaradan	10 00	11 50 İstanbul
İstanbuldan	15 00	16 50 Ankaraya

2 — Bilet satan acentelerimiz:

A — Ankarada - Bankalar caddesinde P. T. T. Genel Direktörlüğü binasında Telefon numarası 3682

B — İstanbulda - Karaköy - P. T. T. Şubesi binasında. Telefon nu-marası 41137.

3 — Yolcularımızı şehirden meydana parasız nakleden idare otobüs-ümüz:

Ankarada - acente binası önünden saat 9,30 da.

İstanbulda - acente binası önünden saat 14 de hareket eder.

4 — Bilet ücretleri:

Ankara - İstanbul gidiş 22 lira
» » » 4 lira «3 yaşına kadar çocuklar için»
» » » 12 lira «3-7 yaş arasındaki çocuklar için»
15 gün zarfında muteber olmak üzere «gidiş - dönüş» bileti için yüz-de yirmi tenzilât yapılır. Sayın yolcularımıza ilân olunur.

(533) (1336)

MÜZAYEDE İLE SATILIK KÖŞK VE EV

1 — Yeşilköyde Kaletarya Bağlar mevkiinde 2 dönüm bağ yerini havi 800 lira muhammen kıymetli köşk.

2 — Bakırköy Kız mektebi sokağında 19 numaralı ve elektrik tesisatı bulunan 1200 lira muhammen kıymetli ev.

İzalei şüyu zımnında 937/1 dosya ile 19/3/937 cuma günü saat 14 den 16 ya kadar Sultan Ahmet 3 üncü sultHukuk mahkemesi tarafından müzayede suretile satılığa çıkarılmıştır.

